

STUPAVSKÉ NOVINY

ZMOS ALEBO ÚMS?

Na XXXV. sneme Únie miest Slovenska vo Zvolene došlo k schváleniu zmeny stanov, ktoré upravujú podmienky členstva. Sme presvedčení, že budúcnosť Slovenska musí byť založená na silných mestách a mestských regiónoch, a preto mestá majú byť zastupované samostatnou stavovskou organizáciou. (pokračovanie na str. 2)

DHZS

Pred hasičskou zbrojnicou si hasiči zrepasovali svoj „prvý stroj“. Keď poslanci mestského zastupiteľstva schválili dotáciu na kúpu nového vozidla, boli potrebné ďalšie finančné prostriedky. Aj v Stupavských novinách sme zverejnili výzvu na zbierku. Hasiči ďakujú všetkým, ktorí do verejnej zbierky prispeli (viac na str. 5). Prezradíme, že najvyššia suma od Stupavčana bola 300 eur. rr, foto: švo

Aj vám sa zdá, že sme sa rýchlo prehupli do jesene? Nechceme strašiť, ale o 63 dní sú tu Vianoce. Užívajme si farebné dni a tešme sa zo zubatého slniečka. Zhromaždili sme pre vás udalosti posledných dní a pripravili októbrové Stupavské noviny. Boli ste na Dňoch zelá? Podľa reakcií niektorých z vás ste tam boli každý deň a vždy si niečo zaujímavé našli. Prinášame foto-reportáž. Pozrite si kalendár kultúrnych podujatí alebo si prečítajte, ako sa na jeseň postarať o záhradku. Z Múzea mesta Bratislavy máme niečo z histórie na Záhorí. A sladkú bodku prezradil víťaz súťaže o najlepšiu pocheraj na hodoch v Máste. Príjemné čítanie!
Váša redakcia

NOVÉ MAMMACENTRUM

Nemocnica Bory otvára nové komplexné pracovisko starostlivosti o prsníky – Mammacentrum. Čakacie doby na jednotlivé vyšetrenia sa skrátia a celá liečba prebehne na jednom mieste. Pacientka pri jednej návšteve absolvuje celkovú diagnostiku prípadného nálezu aj spolu s biopsiou. Nasleduje operácia, možná liečba a v prípade potreby aj plastická chirurgia.

„Teší nás, že počas ružového októbra, keď si pripomíname dôležitosť prevencie rakoviny,“ (pokračovanie na str. 2)

NOVÁ ATLETICKÁ DRÁHA

Projekt „Vybudovanie atletickej dráhy a multifunkčného ihriska v areáli ZŠ Stupava“ sa stal realitou.

Keď Stupava koncom roka 2021 reagovala na výzvu fondu na podporu športu, v rámci programu: Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia športovej infraštruktúry s cieľom utvárania priaznivých a dlhodobu udržateľných podmienok nielen pre športovú reprezentáciu Slovenskej republiky, boli všade okolo nás protiepidemiologické opatrenia a, priznajme si, väč-

šina vecí fungovala s obmedzeniami. Preto sa tešíme, že tento projekt pre rozvoj športu detí, mládeže, športových talentov a širokej verejnosti vrátane zdravotne znevýhodnených občanov dostal svoju reálnu podobu. Atletická dráha je plne funkčná. Je trojdĺžňová s dĺžkou okruhu 160 m, na rovinke je zároveň možnosť behu na 60 m a doskočisko pre skok ďaleký.

Uprostred atletickej dráhy sú plochy pre ihriská – multifunkčné ihrisko 33 x 18 m pre futbal a volejbal so športovým povrchom umelý trávnik a 2x bedmintonové ihriská v oblúkoch atletickej dráhy s polyuretánovým športovým povrchom. Krátke strany ihriska za brámkami sú oplotené do výšky 5 m. Čiarovaním a stavebnými úpravami ihriska je umožnené hrať na športovej ploche futbal a volejbal. „Aktuálne prebiehajú pozemkové úpravy v areáli základnej školy, a preto nie je možné vstupovať na dráhu a ihriská, avšak po ukončení prác budú prístupné aj pre Stupavčanov,“ potvrdil primátor Peter Novisedlák.

rr, foto: Peter Kubička

HERSTORY

Prvá verzia výstavy, ktorá pod názvom Príbehy 20. storočia putovala slovenskými mestami v rokoch 2015 – 2018, predstavila príbehy pätnástich hrdinov, ktorí zažili na vlastnej koži obe totality – nacistickú aj komunistickú.

Aktuálna výstava pod názvom HERstory predstavuje životné osudy žien. Veľkoformátové fotografie občianskeho združenia Post Bellum SK sú v spolupráci s Mestským informač-

ným a kultúrnym centrom Stupava nainštalované na Námestí Svätej Trojice pred Kostolom sv. Štefana do konca októbra. Prečítajte si inšpiratívne príbehy žien, ktorých silná vôľa je príkladom, ako sa aj v ťažkej dobe a situácii dá vzoprieť, byť silným a cieľavedomým. Ženská historická skúsenosť je nesmierne dôležitá a nemôžeme ju vymazať.

Životné osudy osobností

Spoznať môžete príbehy dám ako pani Dalmy Špitzerovej, Magdy Vášaryovej, Kláry Chlamtáčovej či Lubice Lacinovej a mnohých ďalších nezlomných žen-

ských osobností. Autorom grafiky „Woman power“ je Matúš Maťátko (1984), ktorý sa venuje veľkoplošnej grafike, ilustrácii,

soche a maľbe. Projekt vzniku a putovania výstavy sa realizuje s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.

Je preto nesmierne smutné, že práve v našom meste sa našiel niekto, kto jednu z fotografií poškodil. Podľa reakcií na sociálnych sieťach tých, ktorí nemajú zmysel pre toleranciu, je v našom meste viac.

rr, foto: švo

(pokračovanie zo str. 1)

Samospráva nie je samoučelná organizácia, je tu preto, aby riešila problémy obyvateľov, a nie predstaviteľov samosprávy. Už dnes žije v mestách a ich jadrových územiach približne 2,0 mil. obyvateľov. Určite existujú spoločné záujmy, kde budeme spolupracovať, ale apelujeme na fakt, že existujú aj špecifické záujmy miest, ktoré z princípu nemôžu mať podporu malých obcí, ktoré majú iné záujmy a problémy. Na základe schválených stanov z posledného Snemu ÚMS sa mestá rozhodnú do konca tohto kalendárneho roka, či budú pokračovať v členstve.

Primátor Peter Novisedlák na ostatnom mestskom zastupiteľstve informoval, že Únia

miest Slovenska prijala uznesenie, ktoré nepovoľuje súčasne aj členstvo v ZMOS (Združení miest a obcí Slovenska). Keďže Stupava je aktuálne členom oboch združení. Primátor sa viac prikláňa k členstvu v Únii miest Slovenska, nakoľko mestá majú odlišné potreby ako obce a zo skúseností vyplynulo, že Únia miest Slovenska vie reagovať pružnejšie v krízových situáciách. Do konca roka musí zastupiteľstvo rozhodnúť, či Stupava vystúpi zo ZMOS-u. Ak poslanci vystúpenie nepodporia, k 1. 1. 2024 Stupave automaticky zanikne členstvo v Únii miest Slovenska. rr

Komisia zdravotníctva a sociálnych vecí mesta Stupava,
Ružová stužka n.f, Europa Donna Slovakia, OZ Amazonky a
Základná organizácia SZTP Stupava

Vás pozývajú

Akcia je finančne podporená Národným onkologickým inštitútom zo zdrojov MZ SR.

na interaktívnu diskusiu a výstavu diel
pod názvom

Čo všetko ste nevedeli...

- ako sa dá predchádzať rakovine prsníkov s
- čo je Onkokontrola

- interaktívna diskusia s ochutnávkou zdravej
stravy

- oči si môžete popásť na výstave diel
Mariky Daňkovej a Eriky Kramárovej

**V Kultúrnom dome Stupava
24. októbra 2023 o 16 hod.**

Europa Donna
Slovakia
Koalícia pre kontrolu
rakoviny prsníka

amazonky

(pokračovanie zo str. 1)

viný prsníka, a pri príležitosti 15. októbra, Medzinárodného dňa za zdravé prsia, Nemocnica Bory otvára Mammacentrum. Naším cieľom je zvýšiť dostupnosť kvalitnej liečby pre pacientov s karcinómom prsníka, ktorého výskyt na Slovensku sa neustále zvyšuje," uviedol Ľuboš Lopatka, generálny riaditeľ Nemocnice Bory.

Komplexná liečba pacienta

„Nesmierne sa tešíme, že keď sem pacientky prídu, vieme ich liečiť, operovať aj stabilizovať. Jednoducho sme konečné vrcholové pracovisko," povedala Anna Šebová, klinický líder pre úsek rádiodiagnostiky Nemocnice Bory.

Na vyšetrenie prsníkov sa môže objednať každá pacientka, ktorá je odoslaná v rámci preventívnej prehliadky gynekológom alebo si nahmatala v prsníku neobvyklý nález. Samozrejme, objednať sa môžu aj muži, ak si v prsníku objavili nezvyčajný útvar. Mamografické vyšetrenie je určené hlavne pre ženy vo veku od 45 rokov, keď na vyšetrenie posielajú gynekológ so žiadankou každé dva roky.

Cesta pacienta

V prípade pozitívneho nálezu je pacientka Mammacentra Nemocnice Bory odoslaná do mamologickej ambulancie k špecialistke na prsníkovú chirurgiu Marte Marcinovej, ktorá ju komplexne vyšetří. Skrátene doby od záchytenia pozitívneho nálezu na prsníku po začatie liečby pacientky je kľú-

čové. Okrem chirurgickej liečby sa v Nemocnici Bory vykonáva aj onkologická liečba. V prípade potreby sú k dispozícii aj rekonštrukčné výkony pod záštitou plastického chirurga.

Technologické vybavenie Mammacentra Bory

Nemocnica Bory disponuje dvoma mamografickými prístrojmi od značky Siemens Healthineers s možnosťou biopsie prsníka. Jeden z mamografických prístrojov dokáže technicky vykonať mamografiu aj s opakovaným snímkovaním vo viacerých uhloch. Tomosyntéza umožňuje hodnotiacemu lekárovi prezrieť mamografickú snímku vo viacerých vrstvách a odhaliť aj ložisko, ktoré by mohlo byť pri štandardnej mamografickej snímke prekryté.

Rádiodiagnostické pracovisko

Na rádiodiagnostickom pracovisku v Nemocnici Bory sú k dispozícii aj dva prístroje magnetickej rezonancie, ktoré sú vybavené diagnostickými aj bioprickými prsníkovými cievkami. Prístrojovú techniku dopĺňajú ultrazvukové vyšetrenia prsníkov a vákuová mamotómia, ktorá umožňuje vákuovú biopsiu. To znamená odobratie vzorky tkaniva z podozrivého ložiska prsníka. V prípade malého ložiska aj odobratie celého ložiska pod mamografickou alebo MR kontrolou.

rr, foto: Penta Hospitals SK, a. s.

VOĽBY DO NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY 2023

PS – 30,19 %

SMER - SD – 18,07 %

SaS – 12,47 %

HLAS-SD – 10,71 %

OL'ANO A PRIATELIA, KÚ a ZA ĽUDÍ

– 6,54 %

KDH – 5,40 %

DEMOKRATI – 4,34 %

SNS – 4,10 %

REPUBLIKA – 3,79 %

SME RODINA – 2,00 %

■ postupujúci
politický subjekt
■ nepostupujúci
politický subjekt

Prezident NR SR svojím rozhodnutím č. 204/2023 Z. z. z dňa 8. júna 2023 vyhlásil voľby do Národnej rady Slovenskej republiky. Termín konania predčasných volieb bol stanovený na sobotu 30. septembra 2023.

Celková účasť na voľbách bola 68,51 %. V 6 014 volebných okrskoch prišlo voliť 3 007 123 voličov.

Ako sme volili v Stupave

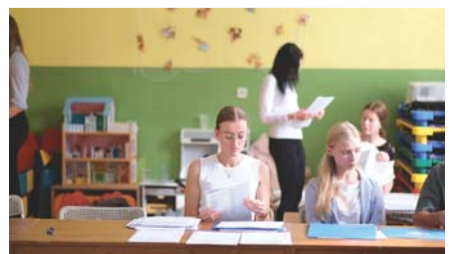
V Stupave sme mali 8 volebných okrskov. Celkovo bolo zapísaných 9 302 voli-

čov, na voľbách sa ich zúčastnilo 7 205. Účasť bola teda pod 77,45 %.

rr, foto: Peter Kubička

PARLAMENTNÉ
VOĽBY 2023

SEPTEMBROVÉ ZASADNUTIE MSZ

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva, ktoré sa konalo 14. septembra 2023, bolo prítomných 12 poslancov.

V úvode zasadnutia primátor Peter Novisedlák v rámci ústnej informácie o dani v meste informoval, že stavebné projekty materských škôl pokračujú podľa časového harmonogramu. Nadstavba ZŠ bola ukončená, aktuálne prebieha kolaudačné konanie. Mesto zrealizovalo nasvietenie troch priechodov pre chodcov na Hlavnej ulici (pri Bille) a Hviezdoslavovej ulici (pri Obecnom dome a kostole v Máste).

Ďalej primátor poslancov informoval, že bola vypracovaná architektonická štúdia prestupného terminálu. V ďalšom kroku má ministerstvo dopravy poskytnúť podmienky udelenia dotácie a Slovenská správa ciest stanovisko týkajúce sa presahu projektu do hlavnej cesty.

Primátor tiež informoval, že mestu bude odpustená covidová pôžička vo výške 280 000 eur.

Autá pre hasičov, VPS a sociálne služby

Mestu Stupave sa podarilo získať dotáciu 12 400 eur pre obstaranie automobilu pre terénne a ambulantné služby. Poslanci schválili spolufinancovanie automobilu vo výške 5 %. Vozidlo pomôže skvalitniť opatrovateľské a sociálne služby v meste, zároveň uľahčí prácu koordinátorky opatrovateľskej služby a referátu sociálnych vecí.

Okrem toho mestské zastupiteľstvo schválilo aj poskytnutie mimoriadnej dotácie vo výške 25 000 eur na nákup výjazdového zásahového vozidla pre Dobrovoľný hasičský zbor Stupava. Verejnoprospešné služby Stupava predložili zámer kúpy multifunkčného nákladného vozidla. Ako uviedol riaditeľ VPS Stupava Marián Závodný, vďaka tomuto vozidlu bude vedieť mesto lepšie zabezpečiť zimnú údržbu. Keďže ide o multifunkčné vozidlo, možno ním doplniť potrebné kapacity pri zbere odpadu, dá sa naň naložiť obyčajný kontajner, využiť sa dá aj na polievanie či kropenie ciest, ako i na odvoz horúcej obalovanej zmesi využiteľnej pri oprave výtlkov. Financovanie by malo byť riešené formou lízingu so splátkami na 5 rokov. Mestské zastupiteľstvo schválilo zámer nákupu multifunkčného nákladného vozidla s vymeniteľnými nadstavbami pre Verejnoprospešné služby Stupava v celkovej hodnote 250 000 eur s DPH.

Budovanie zázemia ekocentra

Mesto sa zapojilo do dotačnej výzvy Enviroföndu „Budovanie zázemia ekocentra a edukatívne aktivity pre verejnosť“. Projekt počíta s vybudovaním trvalkovo-bylinkového náučného záhonu a dažďovej záhrady, ktoré prispievajú k ekologickej stabilite dotknutej časti parku a budú tiež slúžiť ako priestor na interaktívne vzdelávanie v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia. Poslanci schválili účasť na projekte a spolufinancovanie nákladov projektu vo

výške 5 % z celkových nákladov, čo predstavuje sumu 2 602,90 eura.

Stanica záchrannej zdravotnej služby

Poslanci prijali uznesenie, ktorým udelili súhlas s umiestnením stavby a zámer nájmu časti pozemku registra „C“ KN č. 176/35

Operačnému stredisku záchrannej zdravotnej služby SR ako prípad hodný osobitného zreteľa na dobu určitú v trvaní 10 rokov s cieľom výstavby jednoposádkovej stanice záchrannej zdravotnej služby a jej následnej prevádzky v Stupave. Vybudovanie stanice je vo všeobecnom záujme v rámci zabezpečenia služieb poskytovania zdravotnej starostlivosti pre občanov mesta Stupavy, ako aj širokého okolia.

Rozšírenie pediatrickej ambulancie a transformácia zdravotného strediska

S cieľom rozšírenia pediatrickej ambulancie MÚDRA SOVA, s. r. o., mestské zastupiteľstvo odsúhlasilo nájom nebytového

priestoru na prízemí zdravotného strediska. Rozšírenie priestorov ambulancie umožní vyšetrovať pacientov súčasne v dvoch ordináciách v rámci tejto ambulancie, keďže okrem MUDr. Júlie Hrachovej, PhD., v nej pôsobí aj ďalšia atestovaná pediatrička.

Čo sa týka zdravotného strediska, mesto Stupava deklarovalo Bratislavskému samosprávnemu kraju, že v existujúcom zozname zásobníka projektov chce ponechať rekonštrukciu alebo rozšírenie kapa-

city zdravotného strediska. Zámerom je vybudovanie centra integrovanej zdravotnej starostlivosti, kde budú sústredené aj odborné ambulancie či RTG a ďalšie diagnosticko-zobrazovacie zariadenia. Zastupiteľstvo vypracovanie investičného zámeru formou architektonickej štúdie „Transformácia zdravotného strediska na centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti“ schválilo.

Pozemky pre Železnice SR

Mestské zastupiteľstvo schválilo odplatný prevod vlastníckeho práva k novovytvoreným pozemkom vo vlastníctve mesta v prospech kupujúceho Železnice Slovenskej republiky ako prípad hodný osobitného zreteľa pre projekt stavby železnice: „ŽSR, Modernizácia železničnej trate Devínska Nová Ves – štátna hranica SR/ČR.“

Návrhy na zmeny organizácie dopravy

Poslanec Ján Kušnir mestské zastupiteľstvo informoval, že občania Stupavy

zlepšenie podmienok v cestnej doprave za krátky čas. Mestské zastupiteľstvo schválilo obstaranie týchto dopravných projektov podľa návrhu komisie výstavby a dopravy.

Oznámenia verejných funkcionárov

Poslanci mestského zastupiteľstva majú ako verejní funkcionári povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona č. 357/2004 o ochrane verejného záujmu pri výkone verejných funkcionárov podať do 30.

apríla každého kalendárneho roka písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov verejného funkcionára, v ktorom uvedú všetky požadované informácie za predchádzajúci kalendárny rok. Oznámenie za rok 2022 nebolo doručené v zákonom stanovenej lehote od súčasných poslancov Michala Polakoviča a Romana Vigha a takisto ani od poslancov, ktorým sa skončilo funkčné obdobie v roku 2022: Lubomíra Bugalu, Jozefa Fabiána, Mareka Petráša a Jozefa Zelenáka. Oneskorene podali oznámenie Michal Polakovič, Lubomír Bugala a Jozef Zelenák. Zastupiteľstvo schválilo začatie konania podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov voči poslancom, ktorí si nespĺnili túto povinnosť v zákonom stanovenej lehote.

Erika Piešková, foto: Peter Kubička

Novembrové zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutoční dňa 16. novembra 2023 o 14.00 hod. v MKIC.

VEREJNOPROSPEŠNÉ PRÁCE

VPS STUPAVA

Aj v októbri sme sa venovali našim tradičným činnostiam, ako sú vývoz odpadu, čistenie ulíc a vozoviek, oprava mestského mobiliára, osvetlenia alebo rozhlasu. Okrem toho sa nám podarilo dokončiť rekonštrukciu boxov na triedený odpad v zbernom dvore, vďaka čomu budeme našu činnosť vykonávať efektívnejšie a pohodlnejšie. Úvod októbra aj u nás patril prípravám na Dni zelá, ktoré veríme, že ste si užili plnými dúškami.

Prípravy na Dni zelá

Počas príprav sme nezabudli na rozvešanie tematických zástaviek, osadenie informačných tabulí, uvítacej tabule pri vstupe do mestečka, na vyrovnanie a úpravu povrchov pre predajcov či umelcov, na opravu mostíka v parku alebo na orezy polámaných konárov. Samozrejme, starali sme sa aj o vývoz odpadu, rozloženie a zloženie stánkov, stolov a lavíc alebo inštaláciu výzdoby a osvetlenia.

Susedská brigáda

Možno ste si všimli, že na križovatke ulíc Hviezdoslavova, Dolná a Záhumenská sa

niečo deje. Postupne tu pripravujeme priestor na výsadbu záhonu, ktorý skrášli túto časť Mástu. Prebehla aj susedská brigáda, ktorá by mala pokračovať ďalším kolom výsadbou levandúl a ruží.

Oprava verejného osvetlenia

Na Lesnej ulici sme vymenili nefunkčné lampy verejného osvetlenia za nové LED svietidlá. Tie majú vyššiu svietivosť a vyššiu efektívnosť, vďaka čomu bude možné dosiahnuť úsporu finančných prostriedkov.

Sklo na ďalšiu recykláciu

Na opätovné spracovanie putovalo aj sklo, ktoré ste v rámci Stupavy vložili do nádob na triedený odpad alebo doniesli do zberného dvora. Spolu 30 ton skla sa tak vrátilo späť do obehu.

Opravy výtlkov

Venovali sme sa aj lokálnym opravám výtlkov na cestách. Veríme, že sa vám tak bu-

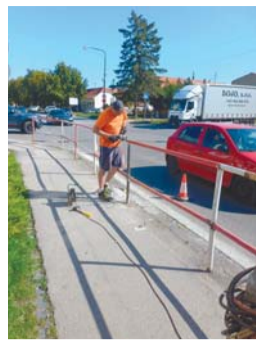
de Stupavou prechádzať príjemnejšie.

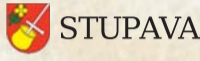
Zrekonštruované zábradlie pri škole

S príchodom nového školského roka sme sa venovali aj oprave a rekonštruk-

cií zábradlia pri frekventovanej križovatke Školská/Hlavná ulica. K obnoveným vodorovným dopravným značeniam tak pribudol aj tento prvok, vďaka ktorému môže byť cesta žiakov do školy o trochu bezpečnejšia.

Silvia Nagyová, foto: VPS

AKO TRIEDIŤ ODPAD V STUPAVE

Vďaka pribúdajúcim obyvateľom, ktorí sú ochotní triediť, ale aj aktívnemu prístupu Verejnoprospešných služieb sa Stupave darí zvyšovať podiel vyseparovaného odpadu. Za rok 2020 Stupava prekonal hranicu v kategórii triedenia nad 40%.

Stačí sa držať niekoľkých základných pravidiel a môžete triediť aj vo vašej domácnosti:

PAPIER

- noviny, časopisy, knihy bez dosiek, baliaci papier, stlačené kartóny, krabice a obaly
- voskový, prepisovací, brúsny, asfaltový a lakovaný papier, všetky druhy znečisteného papiera

SKLO

- prázdne sklenené fľaše bez kovových uzáverov, sklenené poháre, črepy, tabuľové sklo
- zrkadlá, lepené a drôtené sklo, keramika, porcelán, televízne obrazovky, žiarovky, sklá z automobilov, žiarivky, sklobetónové tvárnice, varné a mliečne sklo, termoskové vložky

PLASTY

- prázdne, vypláchnuté a stlačené PET fľaše, tetrapaky, plechovky, konzervy, obaly z kozmetických a čistiacich prípravkov
- linoleum, plastové fľaše od oleja, znečistené plastové obaly, celofán, obaly od čipsov, plastový záhradný nábytok, bandasky, sudy, črepníky, jednorazové obaly z jedla, hračky

KUCHYNSKÝ ODPAD

- starý chlieb a pečivo, zvyšky jedla, kávy a čaju, mäso, ryby, mliečne výrobky, vajcia, potraviny po záručnej lehote, vaječné a orechové škrupiny, šupky z ovocia
- použitý jedlý olej a tuk, zelený odpad zo záhrad, stavebný odpad, triedený odpad, cigaretové ohorky, stavebný odpad, uhynuté zvieratá, plienky, sáčky z vysávača

DOBROVOLNÝ HASIČSKÝ ZBOR STUPAVA

NOVÉ HASIČSKÉ VOZIDLO

Vedenie nášho zboru malo dlhšie záujem získať nové hasičské vozidlo pre mesto Stupavu, ktoré by plnilo funkciu ako tzv. „prvý stroj“, pre jednotku Dobrovoľného hasičského zboru mesta Stupavy. Táto potreba vznikla na základe narastajúceho počtu výjazdov, náročnosti infraštruktúry a rozširujúcich sa druhov zásahov, ku ktorým je zbor vysielaný. Technika, ktorou náš zbor doposiaľ disponoval, mala často ťažkosti s prejazdnosťou v niektorých nových lokalitách mesta, s obratnosťou v lesnom teréne, ale hlavne spadala do odlišnej kategórie hasičskej techniky, a tak plnohodnotne nedokázala spĺňať aktuálne nároky na

všestranosť využitia, ako i pri zásahoch, ktoré sa vývojom doby od nášho zboru požadujú. Začiatkom kalendárneho roka 2023 boli iniciované rokovania s vedením mesta Stupavy, vo veci záujmu získať nové hasičské vozidlo, ktoré by bolo schopné zvýšiť efektívnosť zásahov, v

zmysle zníženia dojazdových časov hasičskej jednotky do niektorých lokalít Stupavy, umožniť prepravu viacpočetného družstva či zlepšiť materiálno-technické vybavenie, ktoré sa využíva pri zásahoch. Po prejavení záujmu zo strany vedenia mesta Stupavy, v rozhovoroch s pánom primátorom Petrom Novisedlákom, MBA, a poslancami mestského zastupiteľstva, bola schválená finančná dotácia vo výške 25 000 EUR z rozpočtu mesta Stupavy. Avšak k tejto sume boli potrebné ďalšie finančné prostriedky. Získali sme ich z verejnej zbierky, zorganizovanej cez portál Donio.sk. Zostatok finančných prostriedkov, to sú sponzorské dary občanov a tiež z niektorých protipožiar-

ných asistenčných služieb. Obstarávacia cena samotného vozidla bola 37 000 EUR, jeho celková hodnota po úpravách, uložení už vlastniaceho vybavenia a nákupe ďalšieho potrebného vybavenia je aktuálne viac ako 70 000 EUR. Vozidlo sa radí v označení hasičskej techniky na Slovensku do kategórie – automobil hasičskej záchrannej služby 1B. Vozidlo Steyr 13S23 4x4 pochádza z dielne rakúskej spoločnosti Rosenbauer, ktorá patrí medzi najlepších svetových výrobcov hasičských vozidiel. Svojou výbavou je predurčené na zásahy pri všetkých druhoch udalostí.

Vozidlo má tieto vlastnosti a obsahuje nasledujúce vybavenie:

- pohon všetkých kolies, tzv. 4x4 s uzáverkami diferenciálov

- maximálna možná posádka: 7 hasičov (vrátane strojníka – vodiča)
- objem nádrže na vodu: 2 000 litrov
- vysokotlakové čerpadlo s hadicovým navijakom a dĺžkou hadice 60 metrov
- navijak s ocelovým lanom a ťažnou silou 5 ton
- osvetľovací stožiar
- elektrocentrála
- operadlá sedadiel so zabudovanými držiakmi na dýchacie prístroje
- hydraulické vyslobodzovacie náradie s kompletným príslušenstvom pre zásahy pri dopravných nehodách a technických pomociach
- zabudované nabíjačky pre termovíziu, detektor plynov či akumulátorové náradie
- nastavovacie rebríky
- vybavenie pre zásahy pri únikoch nebezpečných látok
- náradie pre vstup do uzatvorených priestorov
- rozbrusovacia píla, motorové píly
- ďalšie potrebné vybavenie, ktoré je neodmysliteľnou súčasťou hasičského vozidla

Počas slávnostnej sv. omše, ktorá sa konala pri príležitosti mestských slávnosti Dni zelá 2023, posvätil nové hasičské vozidlo stupavský farár Milan Sova.

Počas víkend, keď sa konali v Stupave Dni zelá, bolo toto vozidlo v testovacej prevádzke.

Po kompletom zaškolení všetkých členov zboru bude vozidlo v najbližších dňoch zaradené do ostrej prevádzky. Najmä mesto Stupava, ale aj okolité obce a mestá, kde stupavskí hasiči často zasahujú, budú mať opäť vyššiu úroveň protipožiarnej ochrany a bezpečnosti. Prítomnosť tohto vozidla zabezpečí vykonávať zásahy pri požiaroch, dopravných nehodách či technických pomociach efektívnejšie, rýchlejšie a na profesionálnej úrovni.

Touto cestou sa chceme poďakovať každému, kto finančne prispel k tomu, aby Dobrovoľný hasičský zbor mesta Stupavy takéto vozidlo získal. Všetkým členom zboru za úsilie, ktoré vynaložili pri obstarávaní a úpravách vozidla, poslankyniam Denise Klačmanovej a Hane Haldovej, za ich nezištnú pomoc pri organizácii verejnej zbierky a všetkým ďalším, ktorí svojou činnosťou a rozhodnutiami prispeli k nadobudnutiu tohto vozidla. Nepomohli ste k novej pýche zboru, pomohli ste k vyššej bezpečnosti a aj vďaka vám bude môcť lepšie zachraňovať životy a majetok nás všetkých. Ďakujeme!

POŽIAR DODÁVKY

V sobotu 2. 9. 2023 vykonávala naša jednotka na žiadosť Operačného strediska Hasičského a záchranného zboru pohotovosť v priestoroch hasičskej zbrojnice. Pohotovosť bola vykonávaná z dôvodu organizácie hromadného a rizikového podujatia v okrese Malacky – SIAF 2023. Počas vykonávania pohotovosti bola naša jednotka vyslaná k požiaru dodávky na ulici Jána Ondruša v Stupave. V čase príchodu našej jednotky bola požiarom zasiahnutá motorová časť a kabína vozidla. Jednotka vykonala hasebné práce s použitím dvoch prúdov. Na miesto dorazili následne aj jednotky Hasičského a záchranného zboru.

DOPRAVNÁ NEHODA V MÁSTE

V sobotu 30. 9. 2023 sme boli na žiadosť Policajného zboru Slovenskej republiky vyslaní k dopravnej nehode na Hviezdoslavovu

ulicu v Stupave. Po príchode na miesto udalosti bolo zistené, že ide o dopravnú nehodu, keď jedno motorové vozidlo narazilo počas jazdy do ďalších troch stojacich vozidiel. Na mieste sa nenachádzala žiadna osoba so zraneniami. Jednotka vykonala na vozidlách protipožiarne opatrenia, zlikvidovala uniknuté prevádzkové kvapaliny a očistila vozovku.

ÚNIK PREVÁDZKOVÝCH KVAPALÍN

V nedeľu 1. 10. 2023 sme boli o 15.37 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k technickej pomoci na Rímsku ulicu v Stupave. Na mieste išlo o väčšie množstvo prevádzkových kvapalín zo zaparkovaného motorového vozidla. Jednotka zasypala uniknuté kvapaliny pomocou sorpčnej látky a očistila komunikáciu. Na mieste zasahovala aj hliadka Policajného zboru Slovenskej republiky.

NOČNÝ POŽIAR

V utorok 3. 10. 2023 sme boli o 00.15 hod. vyslaní Operačným strediskom Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Bratislave k požiaru železničných podvalov, v obci Zohor. Naša jednotka na mieste spolupracovala pri hasebných prácach s jednotkami profesionálnych hasičov z Malaciek. Zásah bol pre našu jednotku ukončený v čase 2.30 hod.

PREVERENIE DYMENIA

Vo štvrtok 5. 10. 2023 sme boli vyslaní na žiadosť Mestskej polície Stupava k prevereniu

dymenia na ulici Žabáreň v Stupave. Jednotka po príchode na miesto potvrdila, že v jednej zamknutej garáži dochádza k dymeniu. Za prítomnosti príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky a Mestskej polície Stupava vykonali naši členovia násilné otvorenie vstupnej brány. V priestoroch garáže boli nájdené neznáme chemické látky presne neurčeného množstva. Z tohto dôvodu boli na miesto udalosti povolané profesionálne jednotky hasičov s technikou na zaistovanie chemických látok.

DNI ZELÁ 2023

V dňoch 6. 10. 2023 až 8. 10. 2023 zabezpečovali naše jednotky protipožiarne bezpečnosť na stupavských mestských slávnostiach Dni zelá 2023. Počas troch dní ste mohli stretnúť našich hasičov vo všetkých priestoroch podujatia. Počas víkend ošetrili naši hasiči celkovo štyri osoby, tri utrpeli popáleniny rôzneho rozsahu, jedna osoba utrpela úraz hlavy. Zraneným osobám bola privolaná RZP. Počas

podujatia nedošlo k žiadnym iným mimoriadnym udalostiam. Naše jednotky zabezpečovali počas nedelňého večera protipožiarne bezpečnosť pri odpaľovaní ohňostroja.

ZO ZÁPISNÍKA MESTSKEJ POLÍCIE

Dňa 25. 8. 2023 sa o 21.37 hod. dostavil na MsP obyvateľ zo Slovenskej ulice, ktorý oznámil, že na spomínanej ulici je na ceste pred budovou ubytovne na vozovke vytečené väčšie množstvo nafty. Po preverení oznámenia bola privolaná hliadka DHZ Stupava, ktorá miesto posypala absorpčným materiálom a komunikáciu vyčistila.

Dňa 12. 9. 2023 o 7.10 hod. hliadka pri svojej činnosti spozorovala v Malom parku ležiaceho staršieho muža. Muž s hliadkou komunikoval a uviedol, že na danom mieste leží od večerných hodín predošlého dňa, keď sa potkol, spadol a nedokázal vstať. Pri vizuálnej kontrole hliadka zistila, že muž má povrchové zranenie hlavy, ale privolanie RZP vytrvalo odmietal. Po zistení miesta trvalého pobytu zraneného pomohla hliadka MsP dostať sa mužovi domov. Následne vec nahlásila pracovníčke referátu sociálnych vecí mesta Stupavy, ktorá prisľúbila, že bude vec okamžite riešiť a telefonicky vyzrozumie rodinných príslušníkov.

Dňa 24. 9. 2023 o 12.20 hod. prijala hliadka mestskej polície oznámenie, že na

Hlavnej ulici č. 72 leží pri zadnom vchode muž v zanedbanom oblečení, ktorý tam vykonával veľkú potrebu a robil neporiadok. Po príchode na miesto a kontrole totožnosti hliadka muža vyzvala, aby miesto, kde zanechal exkrementy, ako aj okolie upratal, čo za prítomnosti hliadky aj urobil. Muž bol ďalej hliadkou riešený v zmysle zákona o priestupkoch.

Dňa 26. 9. 2023 v čase 16.10 hod. sme prijali telefonické oznámenie, že na Námestí Slovenského národného povstania leží na zemi žena s dvoma malými deťmi. Hliadka ihneď vyrazila na miesto, kde sa už v tom čase nachádzala rýchla zdravotná pomoc a ženu s deťmi mala v opatere. RZP zistila, že deti ani ich matka nemajú žiadne zranenia, avšak u matky detí majú podozrenie na požitie alkoholických nápojov. Na miesto udalosti sa dostavila hliadka OO PZ Stupava, ktorá po oboznámení sa so situáciou podrobila ženu dychovej skúške, ktorej výsledok bol viac ako tri promile alkoholu. Vzhľadom na výsledok dychovej skúšky bolo vyzrozumie oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré vyslalo na miesto pracovníka detskej sociálnej služby.

Dňa 30. 9. 2023 v čase 18.10 hod. bola hliadka požiadaná o asistenciu pri ošetrovaní zranenej osoby na Bitúnkovej ulici, ktorá mala spadnúť z kolobežky. Hliadka po príchode na miesto poskytla asistenciu pri ošetrovaní zraneného, ktorý krvácal v oblasti hlavy a sťažoval sa na bolesť ramena. Zároveň na mieste zabezpečovala plynulý prejazd vozidiel. Po základnom ošetrovaní bol muž prevezený do nemocnice na dôkladné vyšetrenie. Poškodenú kolobežku na mieste prevzala partnerka zraneného.

Dňa 5. 10. 2023 o 10.41 hod. prijala hliadka telefonický oznam, že na Marcheggskej ulici mal z jednej z garáží údajne vychádzať dym svetlej farby, pravdepodobne z elektrickej rozvodovej skrine. Hliadka miesto garáží, ako aj ich okolie dôkladne prezrela a všimla si, že z dverí jednej z garáží skutočne vychádza biely dym. O danej skutočnosti informovala preto DHZ Stupava, členovia ktorého po príchode na miesto a následnom otvorení garáže zistili, že ide pravdepodobne o výpary neznámych chemikálií, ktoré sa v garáži nachádzali. Na miesto bola preto privolaná hliadka policaj-

ného zboru spolu s pojazdným laboratóriom Hasičského a záchranného zboru SR. Zároveň sa na miesto dostavil majiteľ garáže. Na základe zistených skutočností bola privolaná aj výjazdová skupina Policajného zboru SR s kriminalistickým technikom.

Dňa 6. 10. 2023 o 18.10 hod. prijala hliadka telefonické oznámenie pracovníka operačného strediska linky 155 so žiadosťou o súčinnosť a vykonanie kardiopulmonálnej resuscitácie (KPR) a použitia prístroja AED v obci Marianka na Karpatskej ulici. Po príchode na miesto spolu s posádkou rýchlej zdravotnej pomoci (RZP) bolo zistené, že osoba ženského pohlavia vo veku 86 rokov nejaví žiadne známky života, má bledú kožu, namodravé pery. Lekár po ohliadke osoby konštatoval smrť. Na mieste sa nachádzali rodinní príslušníci alebohej.

Dňa 7. 10. 2023 v čase 18.30 hod. poskytla hliadka MsP súčinnosť hliadkam OO PZ Stupava pri pátraní po vozidle VW Golf bielej farby, posádka ktorého sa mala dopustiť na Námestí Svätej Trojice protiprávneho konania, a to poranenia inej osoby nožom. Zranená osoba bola po základnom ošetrovaní posádkou RZP prevezená do nemocnice. Vec ďalej rieši poverený príslušník OOPZ Stupava.

NOVÉ OKOLIE ŠKOLY

Určite ste už zaregistrovali čulý stavebný ruch na pozemku okolo našej základnej školy. Aktuálne sú spevnené plochy s výmerou cca 1 300 m², ktoré sú rozdelené na prednú a zadnú časť. Pred budovou je pripravená veľkoformátová dlažba v štyroch farebných vyhotoveniach a takisto dlažba menších rozmerov na bočné chodníky.

Predná časť pri vstupe do budovy školy bude prepojená spojovacím chodníkom, popri ktorom budú zrevitalizované nové zelené plochy. Svoju novú podobu dostane aj bábikina záhrada, ktorá to v čase výstavby nemala veru ľahké...

Spevnené plochy, rovnako ako areál školy, bude lemovať 18 nových pouličných lúčok. Projekt zahŕňa aj celkovú výmenu oplatenia z juhovýchodnej a východnej strany za plný betónový plot s celkovou dĺžkou 140 m. Pribudne takisto oplatenie z pletiva potiahnutého plastom vrátane brány a bránok. Spätne bude namonto-

vaný prístrešok pre bicykle a počíta sa aj s úpravou kontajnerových stojísk. Všetky tri vjazdy k športovej hale a do areálu školy zo Školskej ulice budú vybavené novými oceľovými samonosnými bránami.

Vynovené átrium

Novú podobu dostane aj átrium školy, kde budú ponechané a ošetrované súčasné dreveniny, ktoré budú doplnené trvalkovou výsadbou s automatickým zavlažovaním. Doplnia sa lavičky s hmyzími hotelmi, mlatové chodníky, drevený altánok, ako aj rampa pre invalidné vozíky.

Konateľ stavebnej firmy Marián Fiala: „Keďže počítame nám priato, za 30 kalendárnych dní sme boli schopní vybrať 85 % pôvodných plôch, vykonať výmenu podlahy a realizáciu drenáží, ktoré sú vyústené do filtračných šácht a následne do drenážnych jám z drenblokov. Momentálne dokončujeme finálne vrstvy pod dlažbu pred hlavným vchodom školy, aby sme mohli začať dlažbu ukladať. Keďže dlažba formátu 1 200

x 600 mm s hrúbkou 8 cm váži 140 kg, bude použité špeciálne podtlakové prísavné zariadenie, pomocou ktorého budeme tieto platne ukladať.“

Hotovo na Mikuláša

Výkopové práce budú pokračovať aj v átriu. Všetky materiály a zariadenia musí však stavebná firma dopraviť ponad nadstavbu školy pomocou žeriavu.

„Práce prebiehajú zatiaľ podľa harmonogramu a radi by sme dielo odovzdali do plného užívania na Mikuláša 6. decembra,“ doplnil Marián Fiala a dodal: „Ospravedlňujeme za nekomfort spôsobený stavebným ruchom. Hlučné práce sa snažíme vykonávať podľa možnosti v popoludňajších hodinách. Za pozitívnu spoluprácu na tomto projekte by som sa chcel poďakovať nielen riaditeľke školy, ale i ostatným zainteresovaným osobám, a to konkrétne páňovi primátorovi, pani prednostke a takisto vedúcemu oddelenia územného rozvoja a životného prostredia.“

švo, foto: autorka, Peter Kubička

AKO NAPREDUJÚ PROJEKTY MATERSKÝCH ŠKÔL?

Prebiehajúce projekty rozšírenia kapacít materských škôl v Stupave pokračujú podľa časových harmonogramov.

MŠ Zvončeková

V rámci projektu stavby Materskej školy na Zvončekovej ulici sa pracuje na zateplení

fasády a na vonkajších terénnych úpravách. V interiéri sú už hotové obklady a dlažby v kuchyni i jedálni a takisto sociálne zázemie so sanitou. Realizované sú stropné podlahy a osádzajú sa interiérové zárubne.

MŠ Ružová

V rámci projektu rozšírenia kapacít Materskej školy Ružová sú osadené okná, dokončená je realizácia fúkanej izolácie, rozvody kúrenia, vody a sieťových káblov. Pracuje sa na elektroinštalácii. Vykonal sa nevyhnutný výrub troch väčších topoľov, nariadený na základe dendrologického posudku. Ostatné stromy,

ktoré sa v tesnej blízkosti novej stavby nachádzajú, boli orezané tak, aby ich koruny boli upravené do bezpečnej formy v rámci ošetrovania zelene. V lokalite pribudne náhradná výsadba do výšky spoločenskej hodnoty vyrúbaných drevín.

pie, foto: švo

TEKVIČKOVÝ DEŇ

Tvám bola teda návšteva! V našej Materskej škole na Ružovej ulici sa začiatkom októbra konal už 4. ročník „Tekvičkového dňa“. Navštívili nás strašidla a nie obyčajné, ale špeciálne tekvičkové. Prišli aj so svojimi kamarátmi a priniesli hneď päť pokladov.

Poklady riadne ukryli, a aby ich deti našli, pripravili im podrobný plán, cestu plnú prekážok, hádaniek, zábavy a aj trošku strašidiel.

Naše deti nič tak ľahko nevystraší, prišli do škôlky pripravené v perfektných kostýmoch. Smelo sa postavili každej výzve a zdolali každú úlohu.

Prípravu na špeciálny deň nezanedbali ani rodičia. Kreatívne tvorili s deťmi tekvičky na výzdobu školského dvora.

Tešíme sa, že tekvičkové šialenstvo pohltilo aj zamestnancov našej materskej školy, ktorí prišli taktiež v kostýmoch tekvičiek.

Nikoho neprekvapí, že poklady boli nájdené a spravodlivo rozdelené. A čo tekvičkové strašidielka?

Tie sa dobre zabávali na Dňoch zelá v Stupave.

Darina Hrebeňová, Petra Volnárová,

foto: Petra Volnárová

NOVÝ VODOJEM

Mesto Stupava dlhodobo komunikuje s Bratislavskou vodárenskou spoločnosťou o potrebe nového vodojemu. Keďže ten existujúci pre kapacity nášho mesta už nepostačuje, vo zvažujúcom sa teréne na území Kremenice bude postavený nový. Povolenie výstavby na svojom pozemku pre túto verejnoprospešnú stavbu dal Tomáš Maroš.

pitnou vodou. Ide o vodojem s dvoma nádržami, pričom každá z nich bude mať využiteľný objem 315 m³. Súčasťou návrhu bude aj prislúchajúca manipulačná komora, spevnené plochy v rámci areálu, oplatenie, sadové úpravy, prístupová komunikácia, potrubia potrebného na prepojenie s existujúcim distribučným vodovodným systémom, výpustné potrubie na odpad a prípojka elektrickej energie.

Nádrže zapustené do svahu

V prípade nového vodojemu pôjde o čiastočne podzemný objekt trojpodlažnej budovy, kde nádrže pitnej vody budú zapustené vo

svahu. Pôdorysný tvar objektu budú predstavovať dva obdĺžniky symetricky osadené pri sebe, pričom väčší obdĺžnik bude určený pre mokrú komoru a menší obdĺžnik pre manipulačnú komoru. Nadzemná časť objektu bude mať plochú strechu s atikou.

„Ostatné navrhované inžinierske siete, potrubia a prípojky pre potreby vodojemu sú podzemnou stavbou, na ktorú nie sú kladené nároky architektonického riešenia. Umiestnenie navrhovaných potrubí je dané topografiou územia a jestvujúcimi inžinierskymi sieťami. Pri návrhu sme dbali na to, aby sme tieto faktory čo najlepšie zohľadnili,“ potvrdil riaditeľ komunikácie BVS Peter Podstupka.

Základné parametre objektu VDJ:

Plocha areálu VDJ: 1 400,0 m²

Zastavaná plocha: 234,0 m²

Obostavaný priestor: 2 000,0 m³

Navrhovaný počet zásobovaných

obyvateľov: 3 360

Plánovaná výstavba: 2025

švo

Návrh nového vodojemu bude zodpovedať potrebám bezpečného zásobovania obyvateľov mesta Stupavy

9 OTÁZOK MÁRII ŠIMONČIČOVEJ

Mestské kultúrne a informačné centrum je príspevková organizácia mesta Stupavy, ktorá vznikla 1. januára 1996. Zabezpečuje a rozvíja kultúrne a spoločenské potreby, tradície a aktivity obyvateľov mesta. Hlavnou náplňou činnosti centra je organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí celomestského významu, ako sú napríklad výstavy amatérskych a profesionálnych výtvarníkov, vzdelávacie podujatia či spoločenské zábavy.

MKIC sa podieľa takisto na organizovaní podujatí regionálneho a nadregionálneho charakteru. Ďalšou jeho úlohou je spracovanie informácií (pôsobí aj ako informačné centrum), vytvára podmienky pre všestrannú, efektívnu a vzájomne prospešnú cezhraničnú spoluprácu, buduje partnerstvá so subjektmi verejnej správy, štátnej správy i podnikateľského sektora, ktoré spája spoločný záujem – hospodársky a sociálny rozvoj mesta Stupavy a regiónu. Vlni nastúpila na pozíciu kultúrnej referentky MKIC Mária Šimončíčová, ktorá bola od prvého apríla tohto roku na základe

výsledkov konkurzu vymenovaná za riaditeľku tejto organizácie.

Do Stupavy ste prišli z bratislavského Lamača. Bola to pre vás veľká zmena?

V Lamači som pracovala na miestnom úrade v kultúrnom a sociálnom odbore, patrilo tam aj školstvo. Fungovanie samosprávy poznám teda veľmi dobre.

Aké máte vzdelanie?

Vyšťudovala som strednú ekonomickú školu a sociálnu prácu na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety. Toto štúdium bolo pre mňa veľmi užitočné a myslím si, že jednotlivé predmety by

mobli byť aj v učebných osnovách gymnázií a stredných škôl. Našu dospelujúcu mládež by to naučilo mnohému potrebnému.

Cez aké pracovné pozície ste prišli k nám do kultúrneho domu?

Vyskúšala som si prácu vo vtedy vznikajúcej televízii Markéta, od športovej relácie po detské programy. Po materskej som pracovala v tlačových médiách v marketingu. Bol to náročný pozície nielen na čas, ale i na pracovné vypätie.

Aké máte rodinné zázemie?

Mám dve dnes už veľké dcéry, Veroniku a Hanku.

Bol pre vás nástup do MKIC posun na vyššiu úroveň?

Určite áno. Stupava, podobne ako Lamač, má svoju starú pôvodnú zástavbu a svoju generáciu pôvodných obyvateľov. Takisto je tu aj tam výstavba nových domov a veľký počet nových mladých rodín.

Podľa toho sa riadite aj pri tvorbe programu pre obyvateľov?

Stupava má svoje tradičné podujatia a je veľmi dobre, že tieto tradície môžeme udržiavať. Spolupracujeme tiež s komisiou kultúry a regionálnej, cezhraničnej spolupráce mestského zastupiteľstva. K tematickým okrubom programov pridávame niečo, čo by priťahlo pozornosť strednej a mladšej generácie.

Máme za sebou Dni zelá, ako ich hodnotíte?

Ludia sa ma pýtajú, či som spokojná. To naozaj nie je podstatné. Dôležité je, či sa to páčilo ľuďom. Pomaly prichádzajú reakcie a postupne ich budeme hodnotiť, rátať plusy a mínusy. Na štyroch ľudí, ktorí pracujú v kultúrnom dome, to bol nápor. Zapojili sa aj zamestnanci z mestskej knižnice. Každý pomáhal, ako mohol. Som rada, že hlavná zóna sa nachádzala tu pri kultúrnom dome – pri pódiu – a že program pre rodiny s deťmi bol najmä v Kaštieľskom parku. Rozdelenie programu na zóny pomohlo, že sa dal zvládnuť nápor návštevníkov.

Aké podujatia ešte pripravujete do konca roka?

Určite bude Katarínska zábava. Uvidíme, či sa ľudia chcú zabaviť, zatancovať si. Vždy sa snažíme vstupné napočítať tak, aby nebolo vysoké. Aby sa doň zmestila večera, aby sme dokázali zaplatiť kapelu. Sme radi, keď nie sme stratoví. Tiež sa tešíme na detské muzikálové divadlo Frozen, ktoré by sa malo u nás predstaviť 28. októbra. Oblíbený je aj lampiónový sprievod. Niečo špeciálne chceme vymyslieť na vianočné sviatky, hlavne pre deti. Trhy opäť pripravíme v Sedliackom dvore, kde máme zázemie, vďaka ktorému môžeme účinkujúcim poskytnúť potrebný servis.

Aký máte odkaz pre Stupavčanov?

Naša práca je o tom, aby sme uspokojili kultúrne potreby obyvateľov. Už teraz pripravujeme program na ďalší rok. Budem veľmi rada, keď nám pošlú svoje nápady a návrhy. Počas tohto roka sme pripravovali každé dva týždne víkendovú akciu. Niektorá bola úspešná, niektorá nerezonovala. Potrebujeme preto vedieť, čo im chýba. K dispozícii je moja adresa: maria.simoncicova@mkic.sk.

Eva Švoňavová, foto: autorka

POZOR NA PODVODNÉ PRAKTIKY!

Vyvolanie strachu o blízku osobu, urgentná žiadosť o tisíce eur a rozhovor, ktorý nesmie byť nikým prerušený a zároveň utajený pred inými osobami.

Presne toto sú hlavné znaky telefonnickej komunikácie s podvodníkmi, ktorí najčastejšie seniorom oznámia, že ich príbuzný mal dopravnú nehodu alebo že ich peniaze sú doma alebo v banke ohrozené. Po tejto informácii následne žiadajú od vystrašených seniorov na mimosúdne vyrovnanie horibilné sumy peňazí, aby zabezpečili stiahnutie trestného oznáme-

nia zo strany „údajných“ rodičov zraneného dieťaťa. Zdlhavý telefonát môže trvať aj niekoľko hodín, počas ktorého seniori cestujú k bankomatom a do pobočiek bánk. Potom odložia peniaze na nezmyselných miestach – v košoch či kríkoch, alebo ich odovzdajú cudzím osobám. Práve udržanie na telefonnickej linke slúži podvodníkovi na to, aby senior nemal šancu komunikovať

so svojimi príbuznými, a taktiež na to, aby nemohol rozmyšľať o tom, či sú informácie oznámené podvodníkom logické a pravdivé. Počas septembra sme zaznamenali celkovo osem prípadov podvodných konaní spáchaných na senioroch, pričom pri všetkých z nich bola využitá legenda dopravnej nehody, pri ktorej došlo k zraneniu dieťaťa. V priebehu včerajšieho dňa sme zaznamenali dva prípady, keď jedna poškodená odložila peniaze do koša na Šafárikovom námestí a ďalšia hodila obálku s peniazmi do kríkov neďaleko obchodného centra na Mlynských nivách.

V tejto súvislosti odporúčame seniorom a ich rodinným príslušníkom toto: aby telefonický rozhovor s neznámou osobou, ktorá im oznámi, že ich príbuzný mal dopravnú nehodu, prípadne sa vydávajú za príbuzného, IHNEĎ ukončili a informácie si overili u svojich blízkych, ktorým dôverujú; aby nevyberali svoje finančné úspory pre cudzie osoby zo svojich účtov a nedávali peniaze osobám, ktoré nepoznajú; aby v týchto prípadoch, alebo aj v iných prípadoch, keď majú podozrenie z podvodného konania, ihneď kontaktovali Policajný zbor na čísle 158. Informujte svojich starších príbuzných, ktorí nemajú prístup na internet!

FAREBNÁ JESEŇ

Záver septembra a október sa v ekocentre niesol prirodzene v jesenných témach. Ešte sme využili krásne počasie na prácu v teréne, vybrali sme sa preto Po stopách bridlice z Borinky do Marianky a v zadnej časti bývalého skleníka sme vysadili ďalší trvalkový záhon.

Návštevníci sa môžu stále kochať výstavou Krásy Záhoria, ktorá ich sprevádza zaujímavými alebo vzácnymi lokalitami nášho regiónu. Víkend počas Dní zelá sa u nás niesol aj v duchu jablák, keďže sme sa zapojili do obľúbeného Jablkového hodovania. Nechýbalo tak pečenie ťahanej štrúdle, jablkovej ruže či jablčka v čokoláde. Venovali sme sa však aj kapuste, uvarili sme a ochutnali vegánsku kapustnicu, nakukli sme do oblasti výroby fermentovaných – kvasených – produktov a dozvedeli sme sa, aké sú ich benefity pre zdravie. O tých chuťových benefitoch sa mohli návštevníci presvedčiť v rámci ochutnávky.

tajomstvá a pozvala nás na speleologickú exkurziu, ktorá nás zavedla do Borinského krasu a Zbojníckej jaskyne. Nechýbala ani bylínková lekárnička alebo skúsenosti zvieracích záchranárov, smutné rekordy počasia počas leta a ich dôsledky na klímu Zeme nám priblížil známy klimatológ a meteorológ Jozef Pecho. Farby ekocentra sme hájili aj na stretnutí so žiakmi základnej školy v Karlovej Vsi, kde sme im predstavili svoju činnosť a plány. Stretli sme sa aj s kolegami z rakúskych ekocentier, so zástupcami ŠOPSR či domácich združení pracujúcich v oblasti ochrany životného prostredia, vďaka čomu máme zase nové inšpirácie a tipy na zlepšenie.

či žiakov zo základnej školy. Spustili sme aj ekologický krúžok Naša príroda, na ktorom sa deti od 7 rokov dozvedia zaujímavosti zo života dravcov, šeliem, ale aj tajomstvá lesa či mokradí, vďaka ktorým budú lep-

šie rozumieť kolobehu prírody. V poslednú októbrovú sobotu nás ešte čaká jesenná téma, deti si zahrajú jesenné hry, dospelí si môžu vymeniť zavaraniny, sadenice či semiačka do jesennej špajze a nezabudneme ani na správnu výsadbu ovocných stromov. V novembri k nám zavíta známy entomológ Marek Semelbauer z Ústavu zoológie SAV, s ktorým si povieme, či a prečo sa oplatí zachraňovať „lietajúcu háved“. Všetkých milovníkov histórie a dinosaurov čaká popoludnie venované práve im a aj tým pravekým tvorom, ktorých existenciu dinosaury zatienili. Kompletný program a informácie o jednotlivých podujatiach nájdete vždy v našom programovom plagáte, na Facebooku alebo Instagrame @ekocentrumstupava. Tešíme sa na stretnutie.

Silvia Nagyová, foto: autorka

Za tajomstvami podzemia

U detí aj dospelých mala úspech návšteva jaskyniariky, ktorá nám odhalila podzemné

Čo sa v mladosti naučíš

Samozrejme, nechýbajú návštevy predškôlkov zo stupavských materských škôl

PROGRAM

4. NOVEMBER 11.00 hod.

Prečo plasty? – Mýtus zvaný recyklácia/ Človek v ohrození* premietanie filmu
Výrobcovia ubezpečujú spotrebiteľov, že kúpa plastových obalov nie je zločin. Ak je recyklácia naozaj riešením, prečo sa vo svete

produkuje viac plastových materiálov ako kedykoľvek predtým? Film je vhodný od 12 rokov, pôvodné znenie s titulkami.

11.00 hod. Hravá prírodoveda*

Hry, hádanky, doplnovačky, puzzle či maľovanky – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

od 14.00 do 17.00 Výroba lampášikov

Pozývame vás na výrobu lampášikov, s ktorými sa o 17.00 hod. vyberiete na večernú prechádzku parkom. Kapacita dielničiek je obmedzená, je potrebné si rezervovať miesto e-mailom ekocentrum@stupava.sk,

príspevok 3 €/osoba. Ak si priniesiete svoj lampáš, môžete sa zapojiť priamo do sprievodu o 17.00 hod. a pokračovať do Kultúrneho domu, kde MKIC pripravilo pre deti divadielko.

11. NOVEMBER 11.00 hod.

Zachraňovať lietajúcu háved'/ Marek Semelbauer* prezentácia/ diskusia
Známy entomológ nám povie, či počet

včiel medonosných rastie, alebo klesá, či máme včelstiev málo alebo veľa a či majú voľne žijúce opeľovače merateľný vplyv na úrodu. Ako nám opeľovače pomáhajú v poľnohospodárstve a naozaj hrozí, že bez nich budeme hladní?

14.00 hod. Rekordy Malých Karpát/Kliment a Maroš Ondrejka*

otvorenie výstavy, prezentácia a diskusia
Stretnutie s autormi knihy, ktorá je určená pre všetkých, čo majú radi Malé Karpaty. Dozvíete sa o extrémnych javoch prírody, o histórii, zaujímavé informácie z geológie, bantnictva či podzemného sveta

krasových oblastí a tiež o výnimočných stromoch, rastlinách a živočíchoch. Nebudú chýbať

informácie o dejinách, osobnostiach, sídlach, pamiatkach, hradoch, zámkoch, kostoloch, doprave, hospodárstve, múzeách, galériách, ľudovej kultúre, turistike či športe.

18. NOVEMBER Praveké príšery/ Geopark interaktívna prednáška

Dinosaury poznajú hádam všetci, táto prednáška vám však odhalí z nich života niečo, čo ste ešte netušili. Nebudú chýbať ani ďalšie praveké príšery, ktoré svojich 5 minút slávy nezažili. No a nebol by to Geopark, keby sme sa chvíľku aj nezahrali. Príspevok na prednášku: 2 €

14.00 hod. Pes – priateľ človeka/ Ďurica*, prezentácia/ kynologická ukážka

Dlhoročný kynologický inštruktor, vicemajster SR v záchranárskej činnosti a špecialista na služobnú kynológiu nám povie, ako na bezproblémové spoložitie so psom. Naučíme sa, čo sú základy jeho slušného správania, ako si ich osvojiť a využívať v každodennom

živote. Nebude chýbať ani Michalov pes Ďurko, ktorý predvedie, že sa to naozaj dá zvládnuť s radosťou.

25. NOVEMBER 10.00 hod.

Výprava do lesa s Jurajom Čačaným
Prírodovedná prechádzka v okolí Stupavy pre deti od 8 rokov bez sprievodu rodičov. Strávime spolu sobotu v lese, povieme si zaujímavosti zo života zvierat a zaspomíname na veselé dni letných táborov. Príspevok 12 €/dieťa vrátane suchého obeda na opekačku, prihlasovanie ekocentrum@stupava.sk, kapacita je limitovaná.

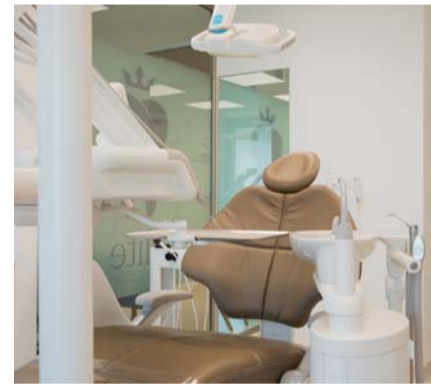
11.00 hod.

Hravá prírodoveda*
Hry, hádanky, doplnovačky, puzzle či maľovanky – dozviete sa, čo všetko o prírode už viete, a naučíte sa určite niečo nové.

14.00 hod.

Zazimovanie záhrady/ Marianna Piršelová, prezentácia/diskusia
Permakultúrna dizajnérka Marianna Piršelová nám povie, či treba záhradu na jeseň upratať, alebo si môžeme nechať niečo aj na jar, ale aj to, ako ochrániť pôdu aj rastliny a pripraviť ich na nasledujúcu sezónu. Príspevok na prednášku: 3 €

UŠETRÍTE TISÍCE V BUDÚCNOSTI VĎAKA SPRÁVNEJ DENTÁLNEJ HYGIENE

Ako zubári s dlhoročnou praxou vidíme, že niektorí ľudia podceňujú význam pravidelnej dentálnej hygieny. Neuvedomujú si, že dentálna hygiena je nesmierne dôležitý aspekt starostlivosti o ich zuby a dasná. Jedným z najbežnejších zubných problémov, ktorému sa dá jednoducho predísť, sú zubné kazy. Správna dentálna hygiena umožňuje odstrániť zubný povlak a zubný kameň, ktoré sú hlavnými spúšťačmi kazu a parodontitídy. Zubný kameň a zubný povlak sa hromadia aj pod dasnami, čo môže viesť k zápalu dasien, tzv. gingivitíde. Ak nezaiahnete a táto choroba sa neodstráni, môže sa rozvinúť do parodontitídy, čo spôsobuje ustupovanie dasien a kosti a postupné poškodzovanie závesného aparátu zuba. Ochorenie sprevádzajú krvácanie dasien, kývavosť zubov, v neskorších štádiách dochádza k ich uvoľneniu z lôžka. Dobrá dentálna hygiena nám pomáha udržiavať

ústnu dutinu zdravú a predchádzať tak rôznym komplikáciám, ktoré môžu priniesť nielen finančné, ale aj fyzické zaťaženie.

V našej novootvorenej zubnej klinike ELITE DENTAL CLINIC v Záhorskej Bystrici veríme v prevenciu a poskytujeme komplexnú starostlivosť o vaše zuby a dasná. Naši dentálni odborníci sú pripravení vám pomôcť s každým aspektom vašej dentálnej hygieny a starostlivosti. Sme tu, aby sme vám poskytli odborné poraden-

stvo a kvalitné služby, ktoré vám pomôžu ušetriť tisíce eur v priebehu rokov.

Ak si želáte mať zdravý úsmev a ušetriť na dlhodobých nákladoch na zubnú starostlivosť, neváhajte a zavolajte nám na +421 907 777 771 alebo sa objednajte na info@elitedental.sk.

Tešíme sa na vašu návštevu!

ELITE DENTAL CLINIC
Kunovská 1
Záhorská Bystrica

DNI ZELÁ 2023

Máme za sebou 25. ročník tradičného podujatia, ktoré Stupavu zviditeľnilo nielen po celom Slovensku, ale i za jeho hranicami.

Pri slávnostnom otvorení stáli na pódiu spoločne primátor mesta Stupavy Peter Novisedlák a zástupcovia družobných miest. Zo susedného Marcheggu to bol starosta Gernot Haupt a nastupujúci starosta Andreas Pataki a z moravských Ivančic k nám zavítali 1. zástupca starostu a člen rady mesta

Jaroslav Sojka spolu s členkou rady mesta a riaditeľkou strediska voľného času Janou Heřmanovou.

Obrovský záujem

Z jednodňového sviatku sa stal postupne trojdňový s tisíckami návštevníkov. Tento rok

sme mali viac ako dvesto stánkov a návštevnosť sa pohybovala každý deň nad hranicou 10-tisíc ľudí. Záchytné parkoviská praskali vo švíkoch... Niekomu sa toto podujatie páči, a preto zavítal medzi stánky užiť si bohatý kultúrny program i kolotočové atrakcie každý deň, niekto sa radšej zbalil a celý víkend trávil mimo svojho domova.

Bohatý program

Väčšina obyvateľov Stupavy a Mástu si však tieto dni pravidelne užíva. Týždeň vopred si upravujú predzáhradky, okolie domu, veď davy ľudí budú kukať, čo tady máme...

Program Dní zelá bol naozaj bohatý. Každý si v ňom mohol vybrať to svoje. Nečudo, že

pod hlavným pódiom pri MKIC aj v Kaštieľskom parku bolo návštevníkov ako maku.

Tlieskame výstave ÚRODA, ktorú pripravili stupavskí záhradkári, a tiež výstave našich drobnochovateľov. V Malom parku ju navštívilo viac ako 3 000 ľudí. Tento ročník sme opäť varili súťažné kapustnice a vyberať sme si tú najlepšiu mohli spomedzi 12 družstiev. Zlatú medajlu dostali Zeloví chuapci.

Napíšte nám (noviny@stupava.sk), čo sa vám najviac páčilo, či ste dodržiavali regule Dní zelá, ktoré na pódiu pri otvorení zopakoval ich tvorca a bývalý primátor Pavel Slezák, u ktorého sa myšlienka na tento lokálny festival pred 25 rokmi zrodila.

rr, foto: Peter Kubička

NOVÝ KONCEPT PRE DNI ZELÁ – ÁNO ČI NIE? ROZHODNE UŽ MAL BYŤ!

Dni zelá, rovnako ako ďalšie naše podujatia organizované v Stupave, si zaslúžia, aby ich príprava mala v súčasnosti už svoju vlastnú koncepciu.

Na myslím systém dlhodobých riešení nielen v programovej štruktúre, ale i v územnom situovaní podujatí. Najmä akcií, ktoré svojím rozsahom majú už charakter festivalu,

čiže sa opakujú, majú svoju tradíciu i ambíciu. V našich podmienkach im nechýba dokonca ani cezhraničný rozmer, a to nielen čo sa týka návštevnosti, ale aj hostujúcich účinkujúcich a telies na pódiu.

Je to koncept, ktorý predurčuje situovanie pódia, zázemia pre organizátora a účinkujúcich, technickú infraštruktúru (elektrické rozvody, prípojky, uloženie a správu mobiliáru a iné), celú logistiku prípravy a réžiu pre návštevníkov od ich príchodu, možnosti parkovania, variant-

ných možností presunov až po riešenia reštauračných či sociálnych služieb bez obmedzení ich obslužnosti.

Kvalitné podmienky

V histórii nášho mesta máme v kultúrnom portfóliu aj festival Stupavský širák, ktorý bol jedinečný a stále ním môže byť. Aj toto podujatie, rovnako ako všetky ostatné, prinieslo našim lokálnym podnikateľom zákazníkov. Je preto potrebné vytvárať podmienky na realizáciu takýchto podujatí vo forme dôstojných podmienok tak pre organizátora, ako i pre účinkujúcich, ale najmä pre návštevníkov a, samozrejme, i našich oby-

vateľov, ktorí by nemali týmto podujatím „trpieť“, ale práve naopak.

MKIC

Naše Mestské kultúrne a informačné centrum potrebuje na realizáciu takýchto podujatí určité personálne posilnenie a transformáciu vo forme výraznejšej podpory v jeho technickom zázemí a vďaka spomínanej koncepcii i postupné budovanie infraštruktúry pre všetky jeho budúce úspešné akcie väčšieho i menšieho charakteru, ktoré by mohli byť v našom mestečku realizované plošnejšie, aby mohli preniesť kultúru aj do okrajových častí, kde si nájdú tiež svojho diváka. Ďakujem tímu MKIC za jeho nasadenie v podmienkach, ktoré si túto podporu zaslúžia.

Hana Haldová, predsedníčka komisie kultúry a regionálnej, cezhraničnej spolupráce Mestského zastupiteľstva Stupava

ÚRODA

Jedným zo sprievodných podujatí na Dňoch zelá bola aj výstava, ktorú pripravila ZO SZZ 6-19 o. j. z. Stupava.

Ako prezradil Vladimír Havránek, predseda Základnej organizácie 6-87 Stupava (na fotografii), svoje výpestky prinieslo 65 záhradkárov a celkovo ich bolo 253.

Vystavené vzorky ovocia a zeleniny hodnotila odborná porota v zložení:

Milan Ondrovič – člen OV SZZ Bratislava – vidiek
Anna Siváková – členka výboru ZO SZZ v Stupave
Vladimír Havránek – predseda výboru ZO SZZ v Stupave

Komisia skonštatovala, že vystavované vzorky ovocia a zeleniny splnili požiadavky miestnej výstavy a vystavovatelia dokázali v ťažkých podmienkach jarných mrazov, extrémneho tepla a deficitu zrážok dopesto-

Vladimír Havránek

vať kvalitné exponáty a predstaviť ich širokej verejnosti, čím pomáhajú zviditeľniť pestovanie ovocia a zeleniny a svoje hobby – záhradkárstvo.

V kategórii „Najkrajšie výpestky ovocia a zeleniny“

1. miesto:
Anna Čerešníková – hruška Concorde
2. miesto:
Viktor Pavlovič – jablko Perlínka
3. miesto:
Štefan Pollák – kolekcia hrozna a zeleniny

V súťaži o najťažšiu kapustu/ Najčastejšiu huavičku zelá:

1. miesto:
Ivona Lachkovičová – odroda Krajová: 12,0 kg
2. miesto:
Adam Belzar – odroda Passat: 9,50 kg
3. miesto:
Andrea Draškovičová – odroda Krajová: 8,5 kg

V súťaži o najťažšiu tekvicu/ Najčastejšiu džiňu:

1. Jozef Frank
– odroda Goliáš: 63,5 kg
2. Jana Bubničová
– odroda Goliáš: 39,5 kg
3. František Stríbrnský
– odroda Goliáš: 32,0 kg

Špeciálna cena:

Karol Mihalský za kolekciu jabĺk
Ďakujeme všetkým záhradkárom a organizátorom výstavy ÚRODA 2023.

rr, foto: švo

VINIČ POTREBUJE VAŠU POZORNOSŤ

Pri jesennej starostlivosti o viničové kry je dobré vedieť, že rastliny sa na príchod chladného obdobia začínajú pripravovať už koncom leta. Jednoročné drevo vyzrieva – letorasty drevnatejú a púčiky vstupujú do obdobia takzvanej dormancie, počas ktorej sa formuje ich odolnosť proti nízkym teplotám.

Rastlina mení zásobné látky uložené v podobe škrobu na cukry, čím sa zvyšuje koncentrácia vodného roztoku v pletivách. Niektoré odrody dokážu túto premenu vykonať rýchlejšie, preto lepšie odolávajú náhlym zmenám teploty.

„Zasadil som niekoľko koreňov viniča, aby som si overil, ktorá odroda je rezistentná voči múčnatke,“ prezradil nám Jozef Stankovský (foto č.2), ktorého sme navštívili v jeho

záhradke v Máste. „Například tu mám ‚Královnu vinobradov‘. Je to maďarská odroda, jej plody dozrievajú už v auguste, sú kónického tvaru, žltozelenej farby, také baculaté s mäsitou dužinou. Ďalšia tu vedľa je ‚Terez‘. Má obrovské a voňavé bobule bledožltej farby. Veľmi dobre odolávajú mrazom a zime. Tieto odrody sú rezistentné voči chorobám. Jeseň je vhodná na ich sadenie. Až do príchodu prvých mrazov si môžete do kvalitne pripravenej pôdy vysa-

diť nové viničové kry. Nezabudnite, že treba koreň dobre nakopčiť.“

Tieto práce nepodceňte

Pôdu pod krami obrobte. Na jeseň je vhodné skypriť ju do hĺbky 20 až 30 cm. Dávajte pozor, aby ste nepoškodili korene. Odstráňte trvácne buriny. Pri kyprení prihrňte časť zeminy aj ku kmienku (nakopčíte). Ochráňte tak jeho bazálnu časť, ako

aj korene pred vysychaním a silnými zimnými mrazmi. Nezabudnite zapracovať hnojivá. Záhradkári, ktorí pestujú len niekoľko viničových krov, môžu použiť dobre vyzretý maštalný hnoj alebo kompost.

Obnova porastu

Staré kry nahraďte novými. V staršej výsadbe je však lepšie zaplniť voľné miesto susednými krami pomocou vhodného rezu a tvarovania. Tam, kde hrozí poškodenie kmienkov zverou, nainštalujte chrániče proti ohryzu. Použiť môžete perforovaný plast, sieťku alebo pletivo.

Naši vinohradníci

Po celoročnej starostlivosti záhradkárov z našej základnej organizácie SZZ o viniču pri farskom dome nastal čas oberačky. Dňa 19. septembra sa preto zišli na fare a pozbierali úrodu hrozna. Páni vinohradníci hrozno aj pomleli, vyprešovali a uložili do sudov na vykvasenie. Týmto boli práce vo viniči ukončené. Podakovanie patrí Vladovi Havránkovi, Vladovi Lachkovičovi, Viktorii Marošovej, Anne Sivákovovej, Darine Nemcovej, Zdenke Havránkovej, Stázke Lachkovičovej, Štefanovi Pollákovi a Viliamovi Veselému (foto č.1).

Eva Švoňavová, foto: švo, witka

Spojovací a kotviaci materiál

www.spojovacicimaterial1.sk

PIR SPOJOVACÍ MATERIÁL

**Hlavná 597/61
STUPAVA
(pri parkovisku v centre)**

tel:0910 123 250

fischer
Fixing Centrum

CESTA ZA TEPLOM

Potomstvo niektorých vtáčích druhov sa po tom, ako nedávno vyletelo z hniezda, ešte len učí lietať, zatiaľ čo iné sa už krátko po osamostatnení vydáva na dlhú a náročnú cestu za teplom. Na odlet sa vtáky pripravujú tak, že si vďaka dostatočnému príjmu potravy vytvárajú v tele energetickú rezervu. Napríklad penice priberú v porovnaní s priemernou hmotnosťou z času hniezdenia aj o 40 %. Migrácia na trase Európa – Afrika sa týka spolu viac ako dvoch miliárd vtákov.

Mnoho z nich cez deň oddychuje alebo spí v tieni a na migráciu sa vydáva radšej v noci. Prelety krdlov lastovičiek či bocianov počas dňa patria preto skôr medzi výnimky.

„Vrchol migrácie predpokladáme v októbri, keď nás čakajú jedinečné pozorovania tiahnučích krdlov, odpočívajúcich skupín a fascinujúcich preletov,“ hovorí Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku. „Aktuálna sezóna je zaujímavá z pohľadu stabovania viacerých druhov. Prekvapila nás predovšetkým silná migrácia sýkoriek, najmä ubliarok či belasých, ktorá sa rozbehla už v auguste. Tieto druhy začínajú migrovať spravidla až v októbri či novembri a známe sú najmä prelety mladých vtákov. Aktuálne migrujú aj cez naše územie vo veľkých krdloch dospelé i mladé sýkorky, ktoré sú pôvodom z Pobaltia či zo Škandinávie. Podobne to platí aj pre čížiky a krivonosy. Druhy, o ktorých

viete mnoho, nás vedia každoročne niečím prekvapiť,“ dodáva Slobodník.

Migračné cesty

Dramaticky pôsobí fakt, že v roku 1950 bol odhad počtu migrujúcich vtákov v jesennom období oproti súčasnosti dvojnásobný. Toto konštatovanie umocňuje zároveň potrebu konať niečo na zastavenie

venie uvedeného poklesu. Zčať môžeme od seba. Napríklad v záhradke ponechať na strome niekoľko jabĺk či hrozna, nechať niekoľko metrov štvorcových zarásť „burinou“, ktorá bude v zimnom období pre vtáky krmivom, zasadiť pôvodné druhy drevín pri obnovení aleje. Globálne otepľovanie môže meniť a už aj mení migračné správanie niektorých druhov, resp. častí ich populácií.

Migračná cesta bocianov bielych sa skracaje a na svoje hniezdiská prilietajú o niekoľko dní skôr. Rovnako sa mení migračná trasa penice čiernehohlavej, keď kedysi migrant v oblasti Stredomoria či Blízkeho východu začína migrovať na Britské ostrovy. Tamjšia klíma v kombinácii s masívnym prikrmáním spôsobuje úspešné prežívanie zimujúcich jedincov.

Návrat od februára až do mája

Pobyt v Stredomorí neprežije ročne asi 25 miliónov ulovených jedincov. Zdá sa to ako vysoké číslo, ale napríklad len v Poľsku zabijú domáce mačky až 144 miliónov vtákov.

A kedy sa k nám vtáčí cestovatelia vrátia? Hoci prvých navrátilcov môžeme očakávať už koncom februára či v marci, hlavná vlna návratu operencov spadá do druhej polovice apríla a do mája.

Švo, foto: Tomáš Veselovský

VYTVORTE SI VYSNÍVANÝ INTERIÉR

2K architekti je názov štúdia, ktoré nájdete v našom mestečku oproti kostolu. Jeho zakladateľka Eva Croitoru Králová je architektka s dlhoročnou praxou a zhruba 150 spokojnými klientmi na konte. Cenné skúsenosti zbierala viac ako desať rokov v rozličných architektonických a interiérových štúdiách, napríklad v ITB Development, Nova Interior Studio, Cymorka interior design či Lextave, až sa napokon rozhodla osamostatniť. A urobila dobre, pretože takto ju máme my, Stupavčania, hneď poruke.

Ako by ste opísali služby svojho štúdia, v čom sú výnimočné?

Cesta za vysnívaným interiérom pozostáva z viacerých častí – od zamerania priestoru cez dizajnový návrh až po finálnu realizáciu a montáž nábytku. Naše štúdio vám vie pomôcť s každým spomínaným krokom a je jedno, či prí-

„Vytvoríme vám interiér na mieru, aby ste sa doma cítili skutočne ako doma.“

dete s predstavou v hlave alebo s hotovým návrhom. Vždy sa snažíme vyjsť

v ústrety požiadavkám klienta a samozrejmosťou je aj zabezpečenie výroby. Keď nás navštívite, pri kávičke vám radi predstavíme rozličné možnosti riešenia vašich požiadaviek, aby maximálne zodpovedali vašim finančným možnostiam aj vkusu. Veríme, že spoločnými silami vám vytvoríme vysnívaný domov.

Prispieva spolupráca s remeselníkmi a dodávateľmi k rozmanitosti služieb, ktoré v rámci navrhovania a realizácie interiérov ponúkate? Aké sú výhody spolupráce s nemeckým dodávateľom kuchýň?

Spolupracujeme s overenými stolármi, sklármi či kováčmi, ale aj s rozličnými štúdiami. Do vašej novej či prerobenej domácnosti dokážeme zabezpečiť nielen sanitu, svetlá, podlahy, ale aj dvere alebo nábytok, ako sú posteľe či sedacie súpravy. No a naša spolupráca s nemeckým dodávateľom kuchýň zaručuje skvelú kvalitu a bezkonkurenčnú dodáciu lehotu. Vaša kuchyňa môže byť postavená už do piatich týždňov od objednávky.

Prečo by ľudia pri navrhovaní svojho interiéru mali využívať služby architekta a aké výhody prináša profesionálna pomoc v tomto procese?

Pýtate sa, prečo vôbec využiť služby architekta? Aby ste mali závideniahodný interiér a aby ste ušetrili kopy času a v konečnom dôsledku aj peniaze. Ak sa teda chystáte na prerábku alebo zariaďujete celkom novú domácnosť, zájdite do štúdia 2K architekti. S nami zvládnete celý proces tvorby interiéru od návrhu cez výber jeho jednotlivých komponentov až po samotnú realizáciu s úsmevom. Budeme sa usilovať o to, aby sme sa čo najviac priblížili vašim predstavám, no vždy vám ukážeme aj iné možnosti, ako spolu vytvoriť váš vysnívaný domov.

Mira Belešová, Martin Muráni,
foto: Dana Koreňová Ščasná

VÍGLAŠ – FILAKOVO – ŠOMOŠKA

Členovia ZO JDS Stupava sa 10. októbra v skorých ranných hodinách vybrali s CK Satur na jednodňový autobusový zájazd. Cieľom ich cesty boli dva hrady a jeden zámok na juhu Slovenska: Vígláš – Filakovo – Šomoška.

V Nitre sme vyzdvihli mladú sprievodkyňu Beátku a pokračovali sme v našej ceste za poznávaním. Našťastie, počasie nám celý deň prialo, takže výlet sme si naozaj užili. Nakolko vstup na zámok Vígláš bol až od 11.00 hod., najprv sme navštívili zrúcaninu hradu Šomoška, ktorá sa nachádza na kuželovitom čadičovom vrchu v Cerovej vrchovine, v tesnej blízkosti hranice s Maďarskom. Náročný výstup hore do strmého kopca sme absolvovali v Somoskoujfale na maďarskej strane. Pod hradom sa nachádzajú kamenné moria a deväť metrov vysoký známy Kamenný vodopád zo zaujímavých šesťhranných čadičových stĺpov. Cestou späť sme prešli na slovenskú stranu, kde nás na parkovisku čakal autobus. Bola to namáhavá cesta do kopca a ešte namáhavejšia cesta cez les dole.

Obrazy, brnenia a trofeje

Filakovský hrad sa nachádza na nevysokom, ale strmom vulkanickom brale, priamo

v meste Filakove. Po jeho prehliadke sme si dali v blízkej reštaurácii chutný obed a pokračovali sme ďalej na zámok Vígláš, ktorý skrýva v sebe rôzne zákutia. Návštevníkov zaujme predovšetkým nádhernými chodbami s obrazmi, brneniami rytierov a loveckými trofejami v podobe vypreparovaných hláv zvierat. Keďže posledný vstup do zámku bol o 15.00 hod., pre krátkosť

času sme si jeho interiér nestihli prezrieť. Možno nabadúce.

Cestou späť sme v Nitre vyložili našu sprievodkyňu a pokračovali sme smerom do Stupavy. Do cieľa našej cesty nás doviedol vodič Martin vo večerných hodinách, keď sme sa plní dojmov z výletu rozlúčili.

Ludmila Mózová, foto: autorka

ZO ŽIVOTA V KAŠTIELI

Návšteva termálneho kúpaliska

Ani tento rok sme nevynechali návštevu termálneho kúpaliska vo Vincovom lese pri Sládkovičove. Naši obyvatelia tam chodia veľmi radi. Tentoraz sme využili teplú vodu na cvičenie, v horúcej sa zrelaxovali a v pla-

veckom bazéne zase osviežili. Vyskúšali sme aj tobogan – hoci, niektorí len raz, pretože tam bola už studená voda. V rámci začleňovania do komunity prijímateľa využili služby bufetu a zahráli si bedminton. Výlet na kúpalisko bol opäť plný nielen rehabilitačných, ale aj spoločenských zážitkov.

Renáta Biksadská, foto: autorka

X. ročník župných športových hier pre seniorov

Po covidovej prestávke sme sa opäť mohli zúčastniť na župných športových hrách pre seniorov, ktoré sa uskutočnili 23. 9. 2023 v Domove sociálnych služieb Rosa. Súťaž zorganizoval Bratislavský samosprávny kraj

a o putovný pohár z nášho zariadenia súťažili štyria seniori v športových a vo vedomostných disciplínach. Súčasťou hier bola aj súťaž o „Najchutnejší župný koláčik“. Aj keď nám počasie neprialo a nevyhrali sme, naši seniori si aspoň zasúťažili, zabavili sa, vymenili si skúsenosti a porozprávali sa s ostatnými seniormi z rôznych zariadení. Popri súťažení si mohli tiež zmerať tlak, hladinu cukru alebo si vyčistiť okuliare. Po vyhodnotení súťaže si dali spoločný obed a zabavili sa pri živšej hudbe. Sme radi, že sme mohli svojim obyvateľom spestriť ich život a začleniť ich do aktívnejšieho života.

Alena Bodová, foto: autorka

Maďarský týždeň

Mnohí naši obyvatelia už majú obmedzené možnosti cestovať po svete, preto sa snažíme prinášať im cestovateľské a gurmánske zážitky do Kaštieľa.

Pred rokom sme v rámci talianskeho týždňa cestovali a spoznávali Rím, národné jedlá a históriu jednej z najstarších vyspelých európskych krajín.

Tento rok sme zavítali k našim južným susedom. V rámci maďarského týždňa sme mali možnosť ochutnávať špeciality, ako sú langoše, paprikáš, šomló zákusky, ktoré pripravovali naše kuchárky v spolupráci s prijímateľmi sociálnej služby. Slávnostným dňom bolo varenie kotlíkového guláša

hopy, kde sme sa dozvedeli veľa zaujímavostí o Maďarsku.

Bibiána Milová, foto: Renáta Biksadská

Pracovná ponuka

Hľadáme opatrovatelky na trvalý pracovný pomer na plný úväzok v DSS Stupava. Náplň práce, právomoci a zodpovednosti: zabezpečovanie základných životných potrieb prijímateľov: stravovanie, pitný režim, osobná hygiena, celkový kúpeľ, obliekanie, spolupráca pri zaistovaní odbornej pomoci, starostlivosť o bezprostredné okolie prijímateľa, sprevádzanie prijímateľov na odborné lekárske vyšetrenia, spoločenské podujatia, prechádzky, pomoc pri pohybových aktivitách a iné... Pozíciou vyhovujú uchádzači už so základným vzdelaním. Máte ukončený akreditovaný kurz opatrovania v dĺžke min. 230 hod. alebo zdravotnícke vzdelanie?

Ozviť sa Mgr. Beate Michaline Današovej:
Tel.: +421 903 466

780

E-mail: danasova@ddstupava.eu.sk

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

SPOMIENKA

Dňa 23. 11. 2023 si pripomíname 3. výročie od úmrtia nášho milovaného manžela, otca, dedka PAVLA MASAROVICA. Kto ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

S láskou spomínajú manželka a deti s rodinami.

na nádvorí. Hostiny sa zúčastnilo približne 80 prijímateľov za tónov rezkých čardášov. V malých skupinkách prebiehali aj works-

NAJTEPLEJŠÍ I NAJSLNEČNEJŠÍ

Tohtoročný september sa na celom Slovensku zapíše do dejín nielen ako najteplejší, ale aj ako najslnečnejší. Z hľadiska teploty bol porovnateľný s typickými letnými mesiacmi. Podľa staršieho dlhodobého normálu boli teploty podobne vysoké ako v minulosti uprostred leta, napríklad v júli alebo auguste.

Priemerná (normálna) mesačná teplota v septembri sa pohybuje okolo +15,8 °C. V tomto roku sa priemerná teplota pohybovala na úrovni +20,4 °C. September 2023 bol tak v Stupave takmer o 5 °C teplejší, ako je

2023 dokazuje okrem iného aj počet tzv. letných dní s teplotami nad +25 °C, keď sme ich zaznamenali až 18. Dokonca nechýbali ani štyri tropické dni s teplotou nad +30 °C.

V STUPAVE NAJVYŠŠIE MAXIMUM: +31,0 °C (13. 9.)
NAJNIŽŠIE MINIMUM: +10,2 °C (5. 9.)

Okrem toho sa tento mesiac skončil aj ako jeden z najslnečnejších septembrov v histórii merania počasia, a to s priemerom viac ako 220 hodín slnečného svitu. Dôvodom dlhotrvajúcich vysokých teplôt a slnečného počasia bola blokujúca pove-

počas tohto mesiaca. Búrka sa počas prvého jesenného mesiaca vyskytla trikrát.

POČET DNÍ SO ZRÁŽKAMI V STUPAVE: 7
NAJVYŠŠÍ DENNÝ ÚHRN ZRÁŽOK: 10,3 mm (19. 9.)

Bude na konci tohto storočia trvať leto takmer pol roka?

Štúdia publikovaná vo februári 2021 v časopise Geofyzical Research Letters, ktorá bola zameraná na zmenu dĺžky ročných období, ukazuje, že leto sa na severnej pologuli v rokoch 1952 až 2011 predĺžilo zo 78 na 95 dní. Zároveň jar, jeseň a zima boli skrátené o 3 až 9 dní. Dôvodom je klimatická zmena, a ak bude vývoj pokračovať rovnakým tempom ako doteraz, koncom storočia bude leto trvať takmer pol roka a zima necelé dva mesiace. Na prvý pohľad sa môže zdať, že dlhšie leto a kratšia zima sú pozitívnou správou. Avšak zmena teploty počas roka a prípadné zmeny v ročných obdobiach majú zásadný vplyv na správanie zvierat a rozvoj rastlín. Posun sezón bude mať výrazný vplyv aj na poľnohospodárstvo. Autori tiež dodávajú, že

klimatické zmeny, resp. zvýšenie teploty môže byť pre širšiu spoločnosť viac abstraktné a horšie uchopiteľné. Konkrétne vplyvy spojené so zmenou ročných období sú však veľmi dobrou ukázkou toho, čo nám klimatická zmena v budúcnosti prinesie.

Aktuálne meteo dáta zo Stupavy, ale aj vždy čerstvé predpovede počasia pre Stupavu a okolie nájdete tu:
www.pocasiepodlupou.sk

Peter Štefančin, foto: autor, on

priemer za posledných 36 rokov. Doposiaľ najteplejší september sme v Stupave zaznamenali v roku 2016 s priemernou teplotou +18,4 °C, takže rekord sme v tomto roku prekonalí presne o 2 °C. Nadpriemerné teplé počasie septembra

ternostná situácia vysokého tlaku nad strednou Európou, ktorá presunula oblasti nízkeho tlaku mimo nášho územia.

Atmosférických zrážok počas mesiaca septembra spadlo v Stupave len 33,4 mm, čiže iba menšia časť z toho, čo by malo spadnúť

predaj / prenájom nehnuteľností

Stupava a okolie

Sme lokálna realitná kancelária, ktorá v Stupave poskytuje realitné služby už 10 rokov cez skúsených maklérov, ktorí Stupavu skutočne poznajú. Neváhajte sa na nás s dôverou obrátiť.

0948 484 235 info@aesgroup.sk
www.reality-stupava.sk www.aesgroup.sk

PRÍBEH HLASOV

KULTÚRNE
FÓRUM

„Hlasy z minulosti, ktoré sa ozývajú v prítomnosti a budú pokračovať aj v budúcnosti.“

Charakteristický, abstraktný a expresívny umelecký štýl, ktorý hraničí až s kaligrafiou, predstavil dvom desiatkam návštevníkov v sobotu 23. septembra 2023 v stupavskej synagóge predstaviteľ strednej generácie výtvarníkov a multimediálnych umelcov Strahil Petrovski.

Z Macedónska do Stupavy

Autor pochádzajúci z Kumanova sa snažil prostredníctvom inštalácie svojho diela sprítomniť rôzne typy dualizmu – kontrasty čiernej a bielej, svetla a tieňa, prítomnosti a neprítomnosti, dobra a zla, stvorenia a ničenia. Nimi nedefinoval len vycibrený autorský modus operandi a vizuálny estetický dojem, ale snažil sa poukázať aj na úlohu umelca-človeka či

človeka-umelca nielen ako tvorcu, ale aj ako korektora bytia. Dojemnú prezentáciu v priestoroch synagógy umocnila hrou na violončele z roku 1764 Kara Taylor zo severného Škótska. Tá je vášnivou komornou hráčkou, známa svojím účinkovaním aj v Royal Albert Hall v Londýne či Kolínskej katedrále. Aktuálne vyučuje hudbu na umeleckej škole v Bratislave. Strahil prostredníctvom svojej vlastnej postavy autoportrétu smeruje náš pohľad k ľudstvu stvorenému Bohom na svoj obraz, ktoré je základom všetkých vecí, nech už sú nimi veci pozitívne alebo negatívne. Jeho umelecké spektrum zahŕňa množstvo foriem a výrazových médií, akými sú napríklad: maľovanie, konceptuálne umenie, fotografia či videoumenie. Aktuálne sa s hlbokým estetickým riešením intenzívne

venuje témam spojeným s existencializmom či so stvárňovaním sociálnopolitických otázok. Do portfólia tohto autora a takmer stovky jeho exhibícií konaných po celom svete patrí dnes už i Stupava.

Výstava sa uskutočnila vďaka podpore Ministerstva kultúry republiky Severné Macedónsko, Macedónskeho Fondu holokaustu židov a neziskovej organizácie Jewrope.

Martin Muráni, Alternatívne kultúrne fórum,
foto: Kalist Petrovski

FOLKLÓR AJ ABBA

Na úvod Dní zelá sa na pódiu predstavili aj žiačky 5. ročníka tanečného odboru ZUŠ. Predviedli dva energické a súčasne charakterovo odlišné tance.

Najprv sme mali možnosť zhladať nie celkom tradičný folklórny tanec z Liptova, v ktorom sme celkom nečakane na chvíľu pohybovo aj hudobne odcestovali na ďaleký východ. Netradičná bola aj hudba k tancu – kompozícia Stanislava Palúcha (tohto Stupavčana sme predstavili v aprílových Stupavských novinách/2023) na motívy ľudových piesní z Liptova s názvom Nad krajom. Ako druhý nám šikovné žiačky zatancovali tanec Mamma Mia na

skladbu s rovnomenným názvom skupiny ABBA. Netancovali už len tanečnice na pódiu, známa skladba a pozitívny vibe rozhýbali nejedného diváka a diváčku.

Ďakujeme pedagogičke tanca Kataríne Palúchovej a najmä jej žiačkam Ele Mistríkovej, Zorke Štelbaskej, Adelke Behúlovej, Ninke Slivanskej a Žofke Hackerovej za príjemný umelecký zážitok. Budeme sa tešiť nabudúce.

kp, foto: Peter Kubička

STUPAVA KALENDÁR PODUJATÍ

1. – 31. OKTÓBRA

HERSTORY

exteriérová výstava – Trojičné námestie

10. OKTÓBRA o 20.00 H

KATARÍNA KOŠČOVÁ
A DANIEL ŠPINER

minia TOUR, KINO Kultúrka,
Stupava

12. OKTÓBRA

POOBHLIADNUTIE

Vlasta Peltznerová – Rothová, MCK – galéria,
Záhorátska 1919, Malacky, výstava potrvá
do 18. 11. 2023

21. OKTÓBRA od 10.00 do 12.30 H

SWAP

výmenná burza, Kultúrna sála Obecného úradu v Borínke

24. OKTÓBRA o 16.00 H

ČO VŠETKO STE
NEVEDELI...

interaktívna diskusia o tom ako predchádzať
rakovine prsníkov a výstava Mariky Daňkovej
a Eriky Kramárovej – MKIC

28. OKTÓBRA o 15.00 H

L'ADOVÉ KRÁĽOVSTVO

muzikálová rozprávka –
MKIC Stupava

31. OKTÓBRA o 18.00 H

KLUB CESTOVATEĽOV

OZ ZENIT beseda na tému: NEPÁL,
MCK – knižnica, Malacky

4. NOVEMBER od 14.00 do 17.00 H

VÝROBA LAMPIÓNOV

Ekocentrum Stupava

4. NOVEMBER o 17.00 H

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD

začiatok v Malom parku pri Ekocentre
Stupava smerom ku Kultúrnemu domu

4. NOVEMBER o 18.00 H

DIVADIELKO PRE DETI

MKIC Stupava

9. NOVEMBER

KAŠUBOVCI

MKIC Stupava

10. NOVEMBER o 20.00 H

KATARÍNA KOŠČOVÁ
A DANIEL ŠPINER

Koncert v KINE
KULTÚRKA, STUPAVA

24. NOVEMBER

KATARÍNSKA ZÁBAVA

MKIC Stupava

Organizujete kultúrno-spoločenskú udalosť pre širokú verejnosť?
Dajte nám o tom vedieť na noviny@stupava.sk.

ZMENY
PROGRAMU
VYHRADENÉ

TERINY Z HOLÍČSKEJ MANUFAKTÚRY

Európske stolovanie vyšších spoločenských vrstiev bolo v druhej polovici 18. storočia silne ovplyvnené francúzskou kuchyňou. Dobové stravovacie zvyklosti, charakterizované početnými chodmi so širokou škálou rozmanitých pokrmov, vyvolali potrebu zhotovovania mnohopočetných jedálenských súprav i solitérnych kusov nádob s presne vymedzenými funkciami.

Toto sa premietlo do výrobného programu významných porcelánok (najmä Meissen a Viedeň), ale tiež početných manufaktúr na výrobu fajansy. Dobový trend reflektovala aj manufaktúra v Holíči, pôsobiaca od 40. rokov 18. storočia. Výraznou inšpiráciou pre ňu sa stala štrasburská fajansová manufaktúra, kde už v roku 1745 zaviedli do výroby muflové farby.

Dôležitou súčasťou typologickej škály holíčskych výrobkov boli stolovacie nádoby rôznych tvarov a veľkostí. Medzi nimi majú významné miesto aj misy na polievku, v odbornej literatúre označované ako teriny. Tento

pojmem pochádza z francúzštiny (terrine) a jeho základom je latinské slovo terra, označujúce zem. Prvé teriny sa v Európe objavili už v 17. storočí. Zhotovovali sa

1. Terina s pokrievkou, dekor chryzantém, fajansa, Holíč, 1755 – 1765, zo zbierok Múzea mesta Bratislavy

z rôznych materiálov: neglazovanej hrnčiny, fajansy, ale tiež kovov: cínu alebo zo striebra. Pôvodne bývali okrúhleho tvaru; v druhej štvrtine 17. storočia sa stala prevládajúcou ich oválna podoba. Skladali sa z dvoch častí: vlastnej nádoby s dvoma drážkami na kratších stranách a zo zvýšenej odnímateľnej pokrievky v strede s ozdobnou, plasticky tvarovanou úchytkou. Táto neskôr často mávala podobu štylizovaného rastlinného

motívu s listami alebo naturalisticky vytvoreného ovocného plodu. Holíčske fajansové teriny z obdobia 50. – 70. rokov 18. storočia poznáme v rôznych

2. Terina s pokrievkou z tzv. „ovocného servisu“, fajansa, Holíč, 1760 – 1775, zo zbierok Múzea mesta Bratislavy

rom v bohatej škále muflových farieb rôznych odtieňov s typickým dominantným motívom purpurovočervenej ruže. Menšiu skupinu tvoria nádoby s monochrómnou kobaltovo modrou výzdobou tvorenou centrálnymi štylizovanými kvetmi chryzantém, vychádzajúcimi z východoázijských vzorov. (obr. 1) Iným druhom sú teriny zdobené lambrekýnovým dekorom, ovplyvneným fajansou vyrábanou vo francúzskom meste Rouan (styl rayonnant).

Honosné teriny tvorili súčasť aj tzv. ovocného servisu, veľmi obľúbeného v 60. – 70. rokoch 18. storočia.

4. Terina s pokrievkou, čierny tlačný dekor, kamenina, Holíč, po 1787, zo zbierok Múzea mesta Bratislavy

Nachádzame na nich maľované motívy ovocia (slivky, hrušky), doplnené o vyobrazenia rôznych druhov hmyzu.

(obr. 2) Menej časté sú exempláre s pestrofarebným dekorom figurálnych motívov ovplyvnených čínskymi vzormi (tzv. chinoizérie) alebo teriny s vyobrazeniami štylizovaných architektur či krajínok v purpurovej farebnosti, datované do obdobia rokov 1765 – 1770.

Po roku 1786 sa v Holíči popri fajanse začala vyrábať aj kamenina. Kameninové teriny z obdobia klasicizmu a neskôr empíru mali jednoduchšiu a strohejšiu podobu ako tie fajansové z obdobia rokoka.

Boli ovplyvnené antikizujúcim tvaroslovím a zmenil sa aj spôsob ich dekoru a jeho farebnosť. Zvlnený povrch vystriedal hladký plášť a pestrofarebnú výzdobu nahradil monochrómnou, prevažne čiernou dekor vytvorený odtlačkami z medených platní (medotlač). Pre teriny zo začiatku 19. storočia sa stali typickými ozdobné ušká, pozostávajúce z dvoch prepletených kanelovaných pásov. Vychádzali zo vzoru anglických kameninových kanvičiek z rokov 1770 – 1780, vyrábaných v yorkshireskej oblasti (Leeds Pottery). Takto tvarované ušká sa na povrch nádob pripájali plastickými úchytkami v tvare kvetu, resp. rozety. Tlačný dekor tvoria prevažne žánrové výjavy situované do lesnej a riečnej krajiny. Ich aktérmi sú skupinky puttí hrajúcich sa na slepú babu, veslujúcich v člnu či strieľajúcich do terča z luku. (obr. 3 a 4)

Rôzne druhy terín, ale aj iných holíčskych výrobkov zo zbierok slovenských múzeí, možno až do konca roka 2023 vidieť na výstave Príbeh holíčskej manufaktúry, sprístupnenej v priestoroch Bratislavského hradu. Prezentačnú pripravilo Slovenské národné múzeum – Historické múzeum v spolupráci s Múzeom mesta Bratislavy.

Zuzana Francová,

zdroj: Múzeum mesta Bratislavy,

foto: Sylvia Sternmüllerová (č. 1),

Ludmila Mišurová (č. 2, 3, 4)

MOZA

GOLD

ZÁKAZKOVÁ VÝROBA

OPRAVY
ŠPERKOV

PREDAJ INVESTIČNÉHO
ZLATA A STRIEBRA

SVADOBNÉ OBRÚČKY

PREDAJ ŠPERKOV

STUPAVA, TEL.: 02 6595 7777

NÁM. SLOV. POVSTANIA 108/5, AUTOBUSOVÁ STANICA

PARKOVANIE PRIAMO PRED PREDAJŇOU

www.moza.sk

MILAN BARTOŇ: „UMENIE MÁ SLUŽIŤ KRÁSE!“

Môj pohľad na svet je ovplyvnený tým, že som výtvarník. Je zrejme, že nemôžeme mať všetci rovnaký meter. Rovnosť nejstuuje. Rovní sme si všetci len v tom jednom. A to je ten náš posledný deň a posledný výdych. Pre mňa je pointou, že mojou rodnou zemou je táto planéta. A to je to, čo je výnimočné pre nás všetkých. Každý sme odniekiaľ, ale žiť by sme mali spolu a nemali by sme sa deliť do nejakých kategórií.

Povedzte niečo o sebe...

Narodil som sa na Morave v Novom Jičine. Od troch mesiacov som vyrastal v Bratislave. V Dúbravke som chodil na základnú školu. Strednú školu som absolvoval na Grösslingovej, známej aj ako GAMČA. Od šestnástich rokov som trénoval karate. Po maturite som dobrovoľne nastúpil na vojenčinu. Hoci som alergik, modrú knižku som nechcel. Odviedli ma a ja som si povedal, že ma čaká dobrodružstvo. Zažil som napríklad vojenské cvičenie vo vtedajšom Sovietskom zväze na púšti Kyzylkum. Keď som sa vrátil z vojenčiny, štyri sezóny som pracoval ako zmrzlinár. Začal som sa venovať umeniu a popri tom som tetoval. Založil som tiež vlastný karate klub Dragon. Neskôr som japonské karate zamenil za čínsky Wing Tsun. Popri tom všetkom som vždy počúval hudbu. Je to pre mňa vyslovene každodenná potrava.

A čo maľovanie? Kedy vás chytilo za srdce?

Maľovať som začal v roku 1991. V začiatkoch ma opantal surrealizmus. Najskôr som kreslil ceruzkou. Náhoda chcela, že som sa na burze v Petržalke, čo už ani neviem, či existuje, zoznámil s pánom, ktorý tam predával svoje obrazy. Mal spôsob maľby, akým by sa mi v tom čase páčilo maľovať. Pozval ma k sebe do ateliéru a to bol zárodok mojej tvorby so štetcami. Neskôr, v rokoch 1995 – 1997, som úspešne absolvoval na VŠVU v Bratislave pod vedením profesorov Rudolfa Sikoru, Jána Bergera a Desidera Tótha dvojročné doplnkové štúdium v odbore výtvarné umenie – maliarstvo. Zo začiatku som maľoval olejom.

Čo robili rodičia?

Otec bol muzikant, hral na niekoľkých hudobných nástrojoch. Mama bola v domácnosti, starala sa o nás. Mám ešte dvoch mladších bratov.

Ako ste sa našli so svojou láskou Lenkou?

Pred dvadsiatimi rokmi som bol ako pacient na Kramároch. Lenka tam pracovala ako fyzioterapeutka. Už v pri prvom pohľade to medzi nami zaiskriilo. Zistili sme, že sme obaja narodení 20. septembra. Povedal som si, že toto je osud. O dva roky sa stala mojou manželkou. Dnes vykonáva úspešnú prax. Život v meste nás unavoval. Z Bratislavy sme sa presťahovali do Stupavy. V tom čase sme už čakali rodinu. V Grécku, ktoré milujem, sme boli na dovolenke. Na ostrove Kos som symbolicky poprosil gréckych bohov o dieťa. Želanie sa mi splnilo. Syn Artur sa

Čím sa obklopujeme – to na nás vplýva a takí aj v konečnom dôsledku sme.

mi narodil k štyridsiatke. Prišiel v správnom čase a robí nám radosť. Má rád šport, ale aj umenie. Do desiatich rokov trénoval karate v klube, kde som vypomáhal aj ja ako tréner. Pre nás oboch to bolo super obdobie. Donedávna navštevoval divadelnú školu Ludus a v Dúbravke chodí niekoľko rokov do ZUŠ-ky na gitaru. Rád píše príbehy, potápame sa spolu a teraz je ho najčastejšie vídať v stupavskom Koliesku na bicykli.

Takže ste si dobre vybrali?

Páči sa mi, že Stupava žije športom, ale aj umením. Áno, sme tu spokojní, dobre sa nám tu žije a býva. Mám rád susedstvo lesa, kopcov a stupavské zelé. Celé Záhorie sme si zamilovali. Verím, že Stupavský park bude zachovaný, lebo to je taká zelená duša nášho mesta. Ľudia sú všade dobrí, aj zlí. Záleží len na tom, koho si vyberieme. Dúfam, že aj tu budem môcť predstaviť svoju tvorbu.

Čomu sa ešte venujete?

Od minulého roku učím v Zobore a Lozorne na základnej umeleckej škole. Nie som klasický učiteľ. V školskom ateliéri ma deti oslovujú „pán majster“. Mám pekné spomienky na svojich majstrov a rád by som, aby tak mali aj ony. Na hodiny sa teším, pripravujem. Detom odovzdávam zo seba to najkrajšie.

Kde hľadáte témy?

Inšpiráciu pre svoju tvorbu čerpám v starých kultúrach. Aktuálne tou najväčšou sú antické, renesančné a barokové sochy. V spojení s maľbou vzniká celkom zaujímavá fúzia. Vyberiem si detail sochy, a keď pretavím ten vytesaný kus mramoru do mäkkej maľby, prinášam divákovi zrazu celkom nový zážitok. Aj keď to môžu byť známe diela, tou zmenou na maľbu ukazujem ich nový príbeh.

Pri tvorbe vychádzam zo vzorov starých majstrov. Napríklad také svetlo. Ide o základný prvok, ktorý sa maliari snažia zachytiť vo svojej tvorbe. Využívajú na to viaceré techniky, či princípy, akými sú tzv. tenebrizmus (temnosvit) alebo chiaroscuro (šerosvit).

Ďalšou je sfumato, akási „rozostretosť, zahmlenosť“. Sú to jemné nepatrné prechody medzi farbami, svetlom, tieňom. Ako maliarsku techniku ju dokonale prepracoval ikonický Leonardo da Vinci. Mnobí v temne vidia zlo, ale svetlo by, naopak, nebolo bez tmy. Ak však ide u umelca o temno, ktoré je zrkadlom jeho nevyrovnaného vnútra, potom by malo zostať v jeho úspechu. Ukazovať by sme mali predovšetkým krásu. Mojmým krédom je – Tvorit znamená žiť. A aj keď je to utópia, tiež rád hovorím, že – Umenie spasí svet.

Olej ste vymenili za akryl. Prečo?

Od roku 1990 som cez kresbu a olejomalbu postupne prešiel k maľbe akrylom. Olej neschne, on tuhne, a to potrebuje svoj čas. Akryl mi vyhovuje, lebo môžem pracovať kontinuálne, a keď chcem proces urýchliť, tak použijem fén. Popri tradičnom maliarstve pracujem aj na počítači. Či už je to digitálna tvorba, alebo počítačová koláž. Od roku 2014 sa venujem abstraktnej maľbe, ktorú som pomenoval Ambient Art. Výraz ambient pochádza z latinčiny a znamená prostredie, okolie. V súčasnom svete umenia sa spája napríklad s hudbou, ktorá je dlhodobo jednou z mojich neodmysliteľných múz. V imaginárnom priestore tajomných zvukov sa nechá-

VÝSTAVY:

- 1992 Ekojuventa, Bratislava
- 1993 Centrum záujmovej činnosti Dúbravka, Bratislava
- 1995 Kultúrne stredisko, Svätý Jur
- 2016 Aircraft Gallery, Bratislava
- 2021 Dubnický kaštieľ, Dubnica nad Váhom
- 2021 Jelenecký kaštieľ, Jelenec
- 2022 Galéria SPP, Bratislava
- 2022 Aida Cherfan Fine Art Gallery, Bejrút, Libanon
- 2022 Zámok Víglaš, Víglaš
- 2023 Art Galéria Schürger, Tvrdošín
- 2023 Arte Venezia, Benátky, Taliansko
- 2023 Arte Bratislava, Bratislavský hrad
- 2023 Premio Città di Montecosaro, Taliansko
- 2023 SACROEXPO Slovakia, Bratislava
- 2023 OPEN ART FEST Praha, ČR

vam unášať na vlnách nedozerej fantázie rôznymi predstavami a náladami, potrebnými práve pre maľbu svojich obrazov. Pre mňa ako výtvarníka sú základnými médiami na vytvorení ilúzie abstraktného priestoru predovšetkým farba a svetlo. Mojou snahou je, aby sme v tomto priestore na seba nechali pôsobiť mnohé vnemy či pocity, vyvolané práve týmito dvoma neoddeliteľnými elementmi.

Na čom práve pracujete?

Práve som dokončil takmer 90-stranovú knihu. Bude v nej 32 mojich obrazov doplnených o 33 krásnych básní od českej poetky Marcely Štěpánkové-Sílovej. Nejedna z týchto obrazov nesie rôzne tajomné mystické odkazy, zaoberajúce sa odvekými otázkami nad životom či smrťou. On je socha a ona je živá. Je v tom napätie, príbeh, nenaplnená láska...

Sú pre vás farby dôležité?

My sme deti svetla a to nás prestupuje. K životu potrebujeme farby. Jedna a tá istá farba môže niekoho upokojiť, iného rozladit'. Človek má robiť to, čo ho robí šťastným. Či je úspešným, to sú už ďalšie témy. Keď maľujem, tak to nie sú moje pocity, ale skôr myslím na toho, kto sa bude na obraz pozerat'. Ponúkam mu niečo na zamyslenie. Cez farby sa ho snažím vniesť do akéhosi imaginárneho sveta, kde si on sám nájde svoje myšlienky. Chcem, aby moje obrazy boli živé a vyvolávali reakcie.

Prezrad'te niečo zo svojich úspechov

V roku 1999 sa Slovensko zúčastnilo na 48. medzinárodnej výstave výtvarného umenia na Benátskom bienále, kde som aktívne spolupracoval ešte ako tetovač na úspešnom projekte Slovak Art for Free. Tu som si uvedomil, že umenie je bezbraničné. Čo ma však nesmierne teší, je tohtoročné ocenenie na kolektívnej výstave opäť v Taliansku, ktorej sa zúčastnilo 62 maliarov z rôznych krajín. Práve tu som získal prestížnu cenu mesta Montecosaro za najkrajšie maľby. Samozrejme, za najväčší úspech považujem to, že mám svoju rodinu a môžem slobodne robiť, čo mi predpovedali hviezdy...

Eva Švoňavová, foto: autorka, archív MB

MILAN BARTOŇ

MIESTO NARODENIA: Nový Jičín

VEK: 54 rokov

ZNAMENIE: som Panna a potvrdzujem, že mám rád poriadok a veci na svojom mieste, som puntičkár

OBLÚBENÉ JEDLO: dlhodobo mám rád taliansku kuchyňu

CYKLOTRASY NÁŠHO KRAJA

Najvyt'aženejšou cyklotrasou v Bratislavskom kraji je Viedenská cesta. V prvom polroku 2023 tadiaľ prešlo vyše 186 000 cyklistov.

Veľkej obľube sa teší aj Cyklomost slobody, u našich susedov v Devínskej Novej Vsi. Tento rok prešlo po ňom na bicykli bezmála 135 000 ľudí. Rekordným dňom bol sviatok 1. mája. Slovensko-rakúske hranice v tento deň na bicykli prekročilo 3 440 ľudí.

Vyplyva to z údajov automatických sčítačov cyklistov, ktoré zaznamenali za prvý polrok 2023.

„V Bratislavskom kraji sa nachádza takmer 1 200 kilometrov značených cyklotrás. Vedú popri vodných tokoch, cez lesy

a kopce či popri jazerách. Spoznávať na bicykli môžeme nielen krásy prírody, ale aj obdivovať historické a kultúrne pamiatky či ochutnať lokálnu gastronómiu. Župa v poslednom desaťročí investovala do rozvoja cykloturistiky nemalé finančné prostriedky a efekt je viditeľný. Krajom brázdia státisíce cyklistov a ich počty neustále rastú,“ povedal Juraj Droba, predseda Bratislavského samosprávneho kraja.

Cyklistickou novinkou je most Vysomarch, ktorý preklenuje rieku Moravu medzi Vysokou pri Morave a rakúskym mestečkom Marchegg. Leží na medzinárodnej cyklotrase železnej opony Eurovelo 13. Otvorený bol v máji 2022 a odvtedy sa po ňom previezlo bezmála 77 000 cyklistov, pričom tento rok to bolo 29 067. Rekordným dňom na tomto moste bola nedeľa 18. júna, keď tadiaľ prešlo 1 275 cyklistov.

rr, foto: BSK

SKVELÝ ZÁVER SEZÓNY

Cyklistický klub Stupava sa v tomto roku stal celkovým víťazom Slovenského pohára v zjazde na bicykli!

Posledné, 6. kolo tejto súťaže, dejiskom ktorého bola Košútka, sa pre nás skončilo na výbornú. Získali sme 1. miesto v tímovej súťaži, v kategórii kadetov si vybojoval 1. miesto Michal Hlobil, 2. miesto obsadil Filip Obertáš a na 3. mieste skončil Filip Bubnič. Okrem toho získal v kategórii juniorov 3. miesto Jakub Lachkovič. Celkovo za rok 2023 máme tak nielen víťaza Slovenského pohára v kategórii kadetov, ktorým sa stal Filip Obertáš, ale získali sme aj ďalšie cenné umiestnenia – 2. miesto obsadil Michal Hlobil a 3. miesto Filip Bubnič. V kategórii žiakov si aj napriek zraneniu a dvojmesačnému nútenému oddychu vyjzdil 3. miesto Juraj Janešík a v kategórii masters získal 3. miesto Pavol Magda. Zo srdca ďakujeme našim fanúšikom, priateľom a pretekárom za neskutočné výkony. Už teraz sa tešíme na ďalšiu sezónu.

SJ, foto: autorka

**PREDAJ
A SERVIS
BICYKLOV**

SINCE 1993

KOLIESKO

PREDAJ A SERVIS BICYKLOV

Hlavná 40
STUPAVA

www.koliesko.eu

0903 743 881

ÚSPEŠNÝ VSTUP DO SEZÓNY

V úvode novej súťažnej sezóny zaznamenali hádzanárky HC Tatran Stupava vo svojich prvých troch súbojoch víťazstvo. Darí sa aj našej mládeži.

vždy ideálne. Dievčatá sa však svojej úlohy zhostili dobre a najmä v prvom polčase dominovali predovšetkým v obrane. Od prvej minúty sme hrali to, čo som od dievčat požadoval a plnili dohodnutú taktiku. Čakajú nás ďalšie zápasy a verím, že v nich bráčky zopakujú rovnaký výkon. Som rád, že v jednotlivých stretnutiach dostávajú príležitosť všetky bráčky vrátane dorasteniek,“ zhodnotil zápas v Nesvadoch a úvod sezóny tréner žien Peter Olšovský.

Dorostenky zatiaľ s tromi výhrami

Vstup dorasteneckých tímov do novej sezóny sa niesol takisto zväčša na víťaznej

keď v súťažiach starších a mladších žiačok a žiakov štartuje spolu až 8 družstiev. Hoci v týchto kategóriách nie sú na prvom mieste

Ženy na víťaznej vlne

Úvodné výhry našich žien sú o to cennejšie, že až dvakrát sa stupavské hádzanárky predstavili na ihriskách súperiek. Na víťaznú vlnu sa nastavili v úvodnom kole, keď v domácom prostredí jednoznačne zdolali Zlatnú na Ostrove 28 : 14. Na druhé vystúpenie sa

museli presunúť až do Košíc. Napriek náročnému cestovaniu zvládli zápas s tímom ŠŠK Bernolákova 16 Košice a domov si priviezli víťazstvo 29 : 25. V treťom kole mali Stupavčanky voľno a vo štvrtom si v Nesvadoch po jednoznačnom priebehu hry poradili s domácimi hráčkami 36 : 18.

„Výkon v treťom zápase bol oproti prvým dvom stretnutiam lepší. Mali sme dlhšiu prestávku a trochu som sa obával, aký vplyv to bude mať na našu výkonnosť, keďže po prestávke nie sú výkony

vlné. Mladšie aj staršie dorostenky majú po prvých štyroch zápasoch na svojom konte zhodne po troch víťazstvách a jednej prehre. Mladšie dorostenky zaváhali v druhom kole na palubovke Žiliny, staršie zase na horúcej pôde v Michalovciach, kde sa, naopak, podarilo naplno bodovať mladším dorastenkám.

Žiacke kategórie

Rozbehli sa už aj žiacke súťaže, v ktorých má HC Tatran Stupava početné zastúpenie,

výsledky, aj po tejto stránke sa stupavským družstvám darí.

VÝSLEDKY DRUŽSTIEV HC TATRAN STUPAVA ŽENY:

Zlatná na Ostrove 28 : 14, zostava a góly: Porubská, Mozoľová – H. Karkušová 5/1, Griffiths 5/4, Bečirhodzič 4, Kováčsová 4/1, Jurigová a Tornócziová po 3, Horváthová 2/1, Bahorecová a Sobotová po 1, Galková, N. Palušová, K. Karkušová. ŠŠK Bernolákova 16 Košice

29 : 25, zostava a góly: Porubská – Bahorecová 10, Tornócziová 5, H. Karkušová 4/1, Kováčsová a Galková po 3, Bečirhodzič 2, Griffiths 2/2, Jurigová, Sobotová, N. Palušová.

DHK-71 Nesvady 36 : 18, zostava a góly: Porubská, Mozoľová – Kováčsová 9/2, Bečirhodzič 7, Bahorecová 5, Tornócziová a Griffiths 4, Galková 3, N. Labudová 2, H. Karkušová 2/1, Jurigová, Sobotová.

STARŠIE DORASTENKY:

Stupava – Štart Trebišov 45 : 24, SMF HK Žilina – Stupava 15 : 21, Stupava – ŠKP Bratislava 28 : 14, MŠK Luventa Michalovce – Stupava 23 : 20.

MLADŠIE DORASTENKY:

Stupava – Štart Trebišov 60 : 20, SMF HK Žilina – Stupava 34 : 14, Stupava – ŠKP Bratislava 18 : 14, MŠK Luventa Michalovce – Stupava 25 : 30.

STARŠIE ŽIAČKY:

Malacky/Rohožník – Stupava B 29 : 14, SC Senec – Stupava A 25 : 20, Stupava B – Modra 41 : 14, Stupava A – Pezinok 35 : 15, Malacky/Rohožník – Stupava A 38 : 35, Stupava A – Stupava B 49 : 20.

STARŠÍ ŽIACI:

Stupava B – Malacky 19 : 24, Modra A – Stupava B 34 : 35, Modra B – Stupava A 23 : 62, Stupava A – Malacky 38 : 22, Stupava A – Stupava B 36 : 33.

MLADŠIE ŽIAČKY:

Malacky/Rohožník – Stupava B 26 : 8, Senec – Stupava A 9 : 35, Stupava B – Modra B 24 : 4, Stupava A – Pezinok 39 : 5, Malacky/Rohožník – Stupava A 15 : 18, Senec – Stupava B 20 : 25.

MLADŠÍ ŽIACI:

Stupava A – Pezinok A 27 : 18, Modra A – Stupava A 16 : 25, Stupava B – Pezinok B 16 : 21, Modra B – Stupava B 10 : 28.

Vladimír Miček, foto: Lucia Obžerová

MEDAILOVÝ ROK LUKOSTRELCOV

Rok 2023 sa pre Lukostrelecký klub Stupava niesol predovšetkým v duchu medzinárodnej súťaže v 3D lukostrelbe „3D Cup of Central Europe“. Členovia nášho klubu boli však mimoriadne úspešní aj na ďalších lukostreleckých podujatiach, na ktorých vybojovali pre Stupavu mnoho cenných medailí.

Ďalších 16 medailí a dva poháre

Druhou dôležitou súťažnou sériou pre náš klub bola „Južná Päťka“. Išlo o šesťkolevú sériu, ktorá sa uskutočnila v mesiacoch a obciach južného Slovenska. Z týchto súťaží, na ktorých sme štartovali v obmedzenom počte, sme doviezli celkom 16 medailí a vo finále aj dva poháre, ktoré získali Kristína Prekopová a Laura Strošová.

Okrem uvedených súťažných sérií, náročných na cestovanie, sme sa počas roka zúčast-

Tridsaťdva medailí a tri veľké poháre

Štvrté kolo medzinárodnej súťaže „3D Cup of Central Europe“ sme absolvovali na náročnej trase v Maďarsku, u milých a pohostinných usporiadateľov v Pápa Delte.

Piate, finálové kolo usporiadal klub Zlatý jeleň z Hurbanova v spolupráci s ostatnými klubmi. Finále bolo veľmi krásne a nieslo sa v kamarátskom duchu. Prebehla aj tímová súťaž a Slovensko sa stalo jej víťazom!

Lukostrelecký klub Stupava si zo všetkých piatich kôl priviezol 32 medailí a tri veľké poháre za prvé miesta.

Úvodné kolo „3D Cup of Central Europe“ sa uskutočnilo v máji v Poľsku. Dejiskom druhého kola bola Bystřice pod Hostýnem u našich českých susedov. Po ňom prišla veľká chvíľa pre náš klub, pretože bol usporiadateľom tretieho kola, ktoré sa uskutočnilo 29. júla 2023 v Stupave, v okolí Vachalkovho rybníka. Pricestovali naň lukostrelci zo Slovenska, z Poľska, Čiech, Maďarska, Rakúska, Ukrajiny a dokonca i jeden Novozélanďan. Všetci účastníci si pochvalovali našu súťažnú dráhu a domov odchádzali spokojní aj vďaka mnohým medailám, ktoré si v Stupave vybojovali.

nili aj na niekoľkých klubových súťažiach, z ktorých sme sa vrátili takisto ovenčení medailami.

Hrdí Stupavčania

Sme vždy hrdí, keď na lukostreleckých súťažiach môžeme reprezentovať Stupavu. Názov nášho mesta máme uvedený veľkým písmom aj na našich dresoch. Sme radi, že náš klub sa stále rozrastá, že prijímame nových členov, ktorí rýchlo prichádzajú na to, akú relaxáciu im 3D lukostrelba prináša. Navyše, mnohí z nich sa ukazujú ako veľké talenty. Ďakujeme preto mestu Stupave za podporu.

Ivan Filip, foto: autor

VÍTAZNÝ POCHERAJ

ALEBO MARLEN GULE PO NAŠEM

„Tolko ma naťahovali, aby som niečo upékol na Mástske hody, až som to spravil. A jasné, že som vyhral,“ povedal Róbert Daráš, keď mi prezradil svoj víťazný recept.

Postup

Nad parou si rozpustíme jedno celé maslo. Pridáme med, vajcia, práškový cukor, sódu bikarbónu a múku. Všetko spolu dobre premiešame. Ak je cesto príliš husté, pridáme trochu mlieka a znova rozmiešame. Nakoniec si cesto odvážeme a rozdelíme si ho na tri rovnaké časti. Na tenký plech dáme papier na pečenie, na ktorý rovnomerne rozotrieme jednu

časť cesta. Cesto rozotrieme až tesne po okraj!!! Pečieme v rúre na 175 °C približne 12 minút. Cesto je hotové, keď zhnedne a okraje nám začnú tmavnúť, akoby sa už pomaličky pripekali. Upečený plát cesta necháme na papieri na pečenie vychladnúť a následne ho rozmrvieme tak najemno, ako sa dá. Pridáme najemno namleté orechy, mäkké maslo a salko. Ak chcete, môžete aj skarame-

lizované. Pokiaľ chcete gulky jemnejšie, tak pokojne ešte pridajte trochu salka, uvidíte, aká bude hmota hutná. Medové pláty sú trochu vlhšie ako medovníky (aj tie môžeme použiť na gulky). Formujeme guľôčky a obalujeme v pomletých orechoch. Poukladáme do košíčkov podľa veľkosti. Tie malé sú chutnejšie.

Eva Švoňavová, foto: Róbert Daráš

ČO BUDEME POTREBOVAŤ NA CESTO

- 300 G PRÁŠKOVÉHO CUKRU
- 400 G HLADKEJ MÚKY
- 250 G (1 KS) MASLA
- 1 PL SÓDY BIKARBÓNY
- 3 VAJCIA
- 3 PL MEDU
- PODĽA POTREBY MLIEKO

NA OBAĽOVANIE

- 100 G ORECHOV
- 125 G MASLA
- 3 PL RUMU
- 170 ML SALKA

OPTICKÉ CENTRUM EVERGREEN

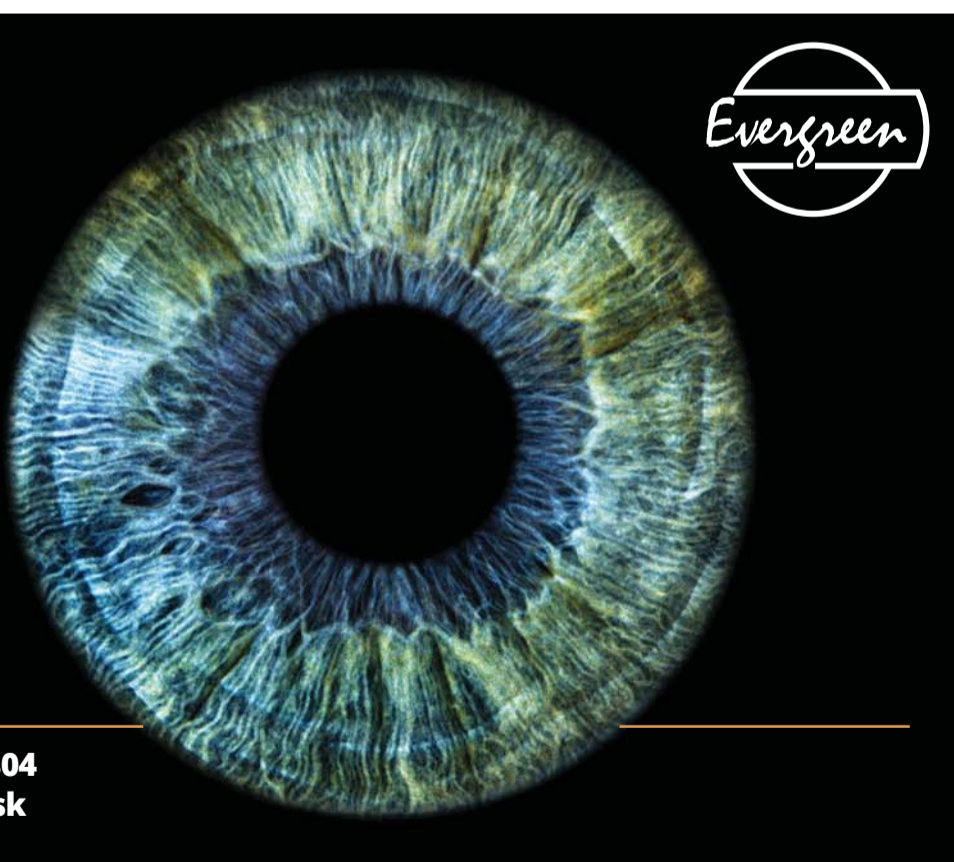
Potrebujete očné vyšetrenie?

Špecialisti na multifokálne okuliare
zn. **Rodenstock** - záruka kvality teraz

- 30%

Zláva: 30 €, alebo 50 € - info v optike

Adresa: Hlavná ulica 15, Stupava, Objednávacie: 0948 018 804
Kontakt: Info@optickecentrum.sk, www.optickecentrum.sk

Nestrácajte čas

U nás nájdete všetko na jednom mieste.

Najväčší výber výrobcov zámkovej dlažby, plotov a obkladov.

www.krajn.sk/expo Malacká cesta 39, STUPAVA

krajn **STAVEBNINY**
KRAJN STUPAVA

- STAVEBNÝ MATERIÁL
- HUTNÍCKY MATERIÁL
- KANALIZAČNÝ MATERIÁL
- BETONÁRSKA OCEĽ
- OHÝBANIE BETONÁRSKEJ OCEĽE
- ŽELEZIARSTVO

www.krajn.sk

Malacká cesta 39, Stupava

Novinka v ponuke: